Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 76. évfolyam, 8. szám ■ 2011. február 20. ■ Hetvened vasárnap Ára: 250 Ft

„És várom, hogy az elkövetett jogtiprás ügyében *Jean Asselborn* luxemburgi külügyér úr, *Martin Schulz, Daniel Cohn-Bendit, Bokros Lajos* képviselők és »szócsöveik« – a *Die Welt,* a *Frankfurter Allgemeine Zeitung,* a *Financial Times,* a *Süddeutsche Zeitung* – értünk, a mi ügyünkért pont olyan hévvel és indulattal szálljanak síkra, mint ahogyan a médiatörvény esetében tették."

Látja? Nem látja? Na látja! ▶ *3. oldal*

„Az asztronómusok, kalendáriumírók, a jelenségeket megfigyelő és lejegyző vagy évtizedekkel későbbi krónikákban ezekről a közszájon forgó eseményekről írásban nyomot hagyó polgárok, tanítók és lelkészek többsége felvidéki és erdélyi evangélikus volt."

Massa Simon emlékezete ▶ *10. oldal*

Lecke profi képmutatóknak ▶ *2. oldal*
Figyelő szempár ▶ *5. oldal*
Festői Mikszáth-mesék Vanyarcon ▶ *6. oldal*
Azzá lenni, amivé az Úr teremtett ▶ *7. oldal*
Mekkora egy jegygyűrű súlya? ▶ *9. oldal*
Melléklet: ÚTITÁRS – *magyar evangéliumi lap*

FOTÓ: LUKÁCS GABI

A jelen volt párok is kérhették Isten megerősítő áldását további közös életükre a Deák téri templomban tartott Bálint-napi koncerten. A házasság hetének alkalmából szervezett evangélikus rendezvény igei üzenetét *Mekis Péter* orgonaművész és a *Boyzless Voice* kórus hangversenye foglalta művészi keretbe.

Szélrózsa-hosszabbítás

Körös-part helyett Buda(pest), kánikula helyett kora tavaszi napsütés, középkezdés helyett hosszabbítás. A tavaly nyári szarvasi, „Középkezdés Veled…" mottójú Szélrózsa utótalálkozóját február 12-én tartották a fővárosi, Maczibányi Téri Művelődési Központban.

Boldogságrecept à la Pál Feri

A Szélrózsa elképzelhetetlen lelki-szellemi táplálék nélkül. Nincs ez másként egy utótalálkozó esetében sem. Ilyesformán az alkalom – a közös éneklés és *Mesterházy Balázs* Szélrózsa-atya köszöntője után – rövid áhítattal vette kezdetét. *Zsíros András Lukács evangéliumának* azt a részét idézte, amikor az emmausi tanítványokkal való találkozás végén Jézus úgy tett, mintha tovább akarna menni, de miután a tanítványok marasztalták, velük maradt (vö. Lk 24,28–29). Ha igazi vággyal a szívünkben fordulunk Krisztus felé, és úgy kérjük, hogy legyen velünk, tőlünk sem fog elfordulni – hirdette a jelenlévőknek az örömhírt az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusotthonának lelkésze.

Ugyancsak szívünkben élő vágyainkról szólt *Pál Feri* atya délutáni, *Kapcsolataink fenntarthatósága* című előadása. Vajon mitől lesz erőnk, kedvünk, gusztusunk ahhoz, hogy keresztény életet éljünk? – tette fel a kérdést az óbudai Kövi Szűz Mária-templom plébánosa. Ha csak céljaink vannak – mondta az előadó, aki a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetében is tanít –, előbb-utóbb belefásulunk a feladatokba, de ha szívünk legmélyebb vágyai szerint élünk, melyekben valamiképpen Isten van jelen, akkor a legnemesebb célokat is megvalósíthatjuk.

A nap végén további lelki útravaló is került a „hátizsákokba": *Smidéliusz Gábor* korábbi Szélrózsa-atya áldással bocsátotta útjukra a résztvevőket.

Szélrózsa-hangulat

Mi kell a hamisítatlan Szélrózsa-hangulathoz?

A Pécsi Gospelkórus szolgálata

FOTÓK: LUKÁCS GABI

Élményidézés a KIE-kávéházban

Mindenekelőtt fiatalok (és örökifjak). A farsangi kínálatból február 12-én több mint háromszázan választották az utótalálkozót. Sokan az ország távoli pontjairól (Sopron, Kőszeg, Orosháza), mintegy húszan pedig Erdélyből érkeztek a Marczibányi térre, hogy – például a KIE-kávéházban elfogyasztott forró kávé vagy tea mellett – felidézzék szarvasi élményeiket, és újabb impressziókat szerezzenek.

Pál Feri atya

A lelki-szellemi táplálékot nyújtó áhítat(ok), előadás(ok) mellett fontosak a koncertek is. Fellépett az egészen a találkozó előtti napokig *Credo* névvel szereplő *Korál-sziget,* a *Keresztmetszet,* a *Pécsi Gospelkórus,* a *Large Room,* az *ÉgÍgérő gospelkórus,* a *M.Is.K.A.* és természetesen a *Szélrózsa Band.*

Az ifjúsági találkozók mindig alkalmat adnak arra is, hogy a résztvevők rácsodálkozhassanak egyházunk – és részben a testvéregyházak – sokszínű szolgálatára.

▶ *Folytatás a 8. oldalon*

Új embertípus kerestetik

■ Ribár János

A nagy történelmi fordulatok vagy olyan lassan mennek végbe, hogy több emberöltőt is átívelnek, s a mindennapi megélhetés után kaparászó, fillérjeit kuporgató emberi lény szinte észre sem veszi a párttagkönyvek és a zászlók cseréjét; vagy olyan gyorsan játszódnak le, mint a villám, s így nem is igazán lehet tudatosítani őket. Némi cinizmussal azt lehetne mondani: szerencsére, a keresztény hit felől nézve pedig úgy fogalmazhatunk, hogy hála Istennek.

Több mint száz esztendeje briliáns szellemek – filozófusok, költők, írók s a különféle művészetek jeles képviselői – aggódnak Európáért. Féltik szellemiségét, szabadságszeretetét, úgynevezett nyugati kultúráját, s mindennek hanyatlásáról, alkonyáról szólnak, mert – *Spengler* után szabadon – az eltömegesedés végzetes szellemi és ipari áramlata cunamiként öntötte el az európai valóság szinte minden szintjét.

Félelmetes diagnózisként hangsúlyozzák a magukat szellemi szakértőknek tartók, hogy az eltömegesedés egyik legnagyobb és legfájdalmasabb velejárója az elsilányodás. A mennyiség (majdnem) mindig a minőség kárára megy. Lemérhető ez még a sorozatban gyártott műszaki produktumokon is, mert egy-egy új széria első darabjai – állítólag – jóval tartósabbak, mint a sokadik termék. Ezzel az elsilányodással magyarázzák az erkölcs relativizálódását, sőt azt is, hogy ebben a lelki vákuumban miért terjed oly gyorsan a vallási szekták extravagáns lelkülete.

Van abban valami nyugtalanító igazság, hogy a nyugati kultúra emberének, az európai (gutenbergi) embernek a szimbóluma valamikor az olvasó, a könyvet kezében tartó ember volt. S a könyvet kezükben tartók között nem kevesen voltak, akik néhány különlegesen értékes kiadványt kiemeltek a többi közül. Így például a nyelvészetileg is páratlan értékű Szentírást. Mert valahol megsejtették benne a szent Szerző jelenlétét, és megértették mondanivalóját. Mert ki ne érthette volna meg könnyedén akár a *Tízparancsolat* zseniális tömörségű és tartalmú igéit, akár a Jézus által megfogalmazott pazar példázatokat? S még az értelmen túlnan is – pszichológiai szakkifejezéssel – a Szentírás lélektani ősmintáinak kreatív hatásuk volt a nyitott szívvel olvasókra.

Jeles regények egész sorát idézhetnénk, amelyek szentírási értékeket tálaltak csodálatos szerkesztésben és remek fogalmazásban. (Csak egyetlen példaként idézzük fel *Dumas* Monte Cristo grófjának dilemmáját: joga volt-e a bosszúálláshoz az If várában ártatlanul töltött évekért, avagy nem kellett volna-e Istenre hagynia az ítéletet.)

Eltűnt a könyvet kezében tartó ember. Vagy legalábbis drámaian megritkult az ilyenek tábora, s ma már a rejtett – vagy nem is nagyon rejtett – analfabetizmus hallatán sem nagyon lepődünk meg. A múlt homályába veszett a könyvet kezében tartó, olvasva gondolkodó, gondolkodva olvasó ember, és a nyugati, európai kultúrának egészen más, újabb típusai jelentek meg. A Szentírást (is) a kezükbe vevő emberek tábora a Biblia évében – 2008-ban – sem sokasodott meg a remélt módon, bár a csekélyke eredménynek is érdemes örülnünk.

Új embertípusra lenne szükség: az imádkozó emberre! Az összekulcsolt kezű emberre!

Megjelent a tévét mereven néző ember, több tucat csatorna hűséges és kitartó bámulója. S még csak nem is az irracionális horror- vagy a kényszeres thrillerfilmek fertőznek a legjobban, hanem a démonian okos reklámok, amelyek monotonon irritálják az ember idegsejtjeit, miként a sárga, savanyú citrom nevének az említése is szánk nyálkahártyáját. Mert nem lehetsz elégedett addig, amíg meg nem szerzed a „zenélő söprűt" vagy a „világító fogkefét".

Észrevétlenül válunk a nyugati kultúra tipikus alakjává, a rohanó, a mindig rohanó emberré. A híres orosz költő, *Jevtusenko* sok-sok évvel ezelőtt megírta már, hogy „rohanás e kornak átka", s – tapasztaljuk – soha semmire nincs időnk. Nincs időnk az igazi értékekre, a szeretetre, a mosolyra, a jó szóra, semmire.

Pál apostol hatalmas erővel – a Lélek erejével – írta le, hogy a teremtett világ sóhajtozik és nyög a bűn nyomorúsága és terhe alatt, és várja Isten fiainak (gyermekeinek) a megjelenését (Róm 8,18 kk.).

Új embertípusra lenne szükség: az imádkozó emberre! Az összekulcsolt kezű emberre!

Képernyőt néző van, rohanó ember van. Kezét összetevő, összekulcsoló ember kerestetik, aki Isten előtt leborul, vagy lehajtott fővel megáll, és újra engedi a szívén és lelkén átszűrődni a Szentírás (isteni) szavait, és újra tanulja az imádság páratlan titkát. Hiszünk abban, hogy hatalmasabb erő van az imádságra összekulcsolt kézben, mint az ütésre lendített ökölben. Lehet egy jókor mondott jó szóban több gyógyító erő, mint egy raktárnyi gyógyszerben.

Új embertípus kerestetik: az imádkozó ember. S következhet egy új korszak. Ha nem is hirtelen és váratlan fordulattal, de lassan, csendesen, biztosan.

A szerző evangélikus lelkész, a Nyugatbékési Egyházmegye esperese

Oratio œcumenica

Örök Istenünk, mindenható Urunk! Hálát adunk azért, hogy Jézus Krisztusért Atyánkként szólíthatunk meg. Magasztalunk végtelen kegyelmedért, hogy mélyre hajoltál értünk a kereszten. Nem ezüst és nem arany, hanem a legdrágább: Krisztus áldozata lett a váltságunk. Mérhetetlen ajándék, hogy őreá tekinthetünk életünk legnagyobb hullámverései közepette is. Köszönjük azt a drága lehetőséget, hogy aki a megfeszített Bárányra tekint, az nem merül el, nem fullad bele a minden irányból fenyegető bűnök, koloncok, terhek, gondok áradatába, hanem erőt kaphat a holnapra és bátorságot az élethez.

Urunk, irgalmadba ajánljuk az egyházat és az egész kereszténységet. Add, hogy tanítványként mi se másfelé tekingessünk, hanem te légy és maradj az egyetlen igazodási pont a számunkra. Legyen láthatóvá rajtunk irgalmad, emberszereteted és akaratod. Formálj alkalmas eszközeiddé, és ajándékozz meg a keresztről áradó erővel.

Urunk! A világ eseményeinek hírei, a mindennapi valóság tapasztalatai félelmet keltve vesznek körül minket. Kevésnek, kicsinek érezzük magunkat a rajtunk túlnövő hatalmakhoz képest. A te kezedbe tesszük le a világ feszültségeit, a népek, kultúrák, szellemi irányzatok között kiéleződő szembenállásokat. Fékezd meg a terror, az értelmetlen pusztítás, a gyűlölet hatalmát. Törd le az agresszió erejét. Zárd el a keserűség, a tehetetlenség, a düh feltörő forrásait. Könyörgünk népünkért, hazánkért, minden népért és nemzetért, az egész emberiségért.

Irgalmadba ajánljuk a betegeket, a szenvedőket, a halál révén állókat, a magukra maradt embereket. Könyörgünk a célt vesztett életekért, az ellehetetlenült körülmények között vergődőkért. Állj a testi-lelki kínokkal küszködők mellett nehéz óráikon.

Add, hogy szent Fiad kereszthalála mindannyiunk számára életté és üdvösséggé legyen. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Emberi hatalommal a gonoszokat se ki nem irthatjuk, se meg nem változtathatjuk. Annál kevésbé, mert a gonoszok gyakran erős többségben vannak. Ezenfelül értenek ahhoz, hogy kell szépet mutatni. Fitogtatják nagy bölcsességüket és szent életüket. Látszatra olyanok a nép között, mint búzavetésben a szép, nagy bogáncs, amely magasabbra nő, és szebb külsőt mutat, mint a gabona. Pompás zöld levél, nagy, barna fej. A jó kalásznak viszont nincs pompázó termete, hanem egyszerű halványsárgán szerénykedik a mezőn. Úgyhogy aki nem ismeri mind a kettőt, esküdni merne rá, hogy az a dudva a hasznosabbik."

Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

myLuther
WWW.MYLUTHER.HU

HETVENED VASÁRNAP (SEPTUAGESIMA) – ÉZS 1,11–17

Lecke profi képmutatóknak

Olyan Istenünk van, aki ha templomba mész, ezt mondja: „Ki kért arra, hogy ide gyere?" Olyan Istenünk, aki ha időt szánsz rá, kijelenti: „Utálom az áldozathozatalodat, rá se bírok nézni." Aztán ezt mondja: „Halálosan fárasztanak az ünnepeitek. A karácsonyok, húsvétok, pünkösdök, a vég nélküli liturgiák." És ezt is: „Ha imádkozol és énekelsz hozzám, befogom a fülem, nem bírom hallgatni."

Ugye nem ilyennek ismerjük vagy gondoljuk az Istent? Pedig igénkben így szólal meg. De mi nem ilyen Istent akarunk, hanem olyat, aki értékeli a vallásos teljesítményünket. Ő pedig röviden csak ennyit kérdez: „Hogyan tűrjem tovább együtt a vétket és ünnepeiteket?"

Valljuk be, hogy mi is csalódtunk már néhányszor hasonlóképpen. Csillogó csomagolásban penészes felvágott. A jól öltözött és megnyerő ügynök ránk sóz egy használhatatlan vacakot. A reprezentatív popsztár hamisan énekel. Kifogástalan külsejű fiatalból dől a trágárság és a káromlás. Sokat ígérő külső mögött igénytelenség, átverés, gagyi, sötétség.

Nehéz elviselni azt, amikor kiáltó ellentétben van egymással a külső és a belső: az a kép, amelyet mutatni akarok magamról és az, amilyen valójában vagyok. Ezt az ellentétet mi sem szeretjük magunkon látni, ezért mindent megteszünk, hogy jobb képet mutassunk magunkról, mint a valóság. A képmutatást még tanulni sem kell, elég profi ebben az ember magától is kiskorától kezdve. Ahhoz, hogy a képmutatás tökéletes legyen, három irányba is gyakorolni kell: magam felé, az emberek felé és Isten felé.

Az ember, aki be akarja csapni saját magát hitének dolgaiban, így szól: „A népszámlálásnál, ha majd megkérdezi a kérdezőbiztos, hogy milyen vallású vagyok, akkor bátran fogom mondani neki: evangélikus. Ha a konfirmandusok jönnek gyűjteni, adok ötszáz forintot, lehet, hogy még ezret is. Karácsonykor, szentestе megszokott helyem van az orgona mellett a negyedik sorban, de időben kell menni, mert ilyenkor aztán van tömeg! A gyereket beíratom hittanra. Menjen csak, rosszat nem tanul. Ja, és rendesen befizetem az egyházadót. Igaz, most három évvel elmaradtam… Tudom, hogy havi háromszázötven forint, csak most, mióta a felvett hitelem törlesztőrészletei hetvenezer forintra nőttek, na meg a rezsi is majdnem annyi, a benzinár meg az egekben van, szóval most nem hiányzik még ez a kiadás is. A pap jó ember, szépen is beszél, csak nem elég ügyes; azt mondják, hogy most is elszalasztott valami jó kis pályázatot a templomrenoválásra. Egyszóval szeretem én az egyházamat, lehetetlen, hogy ezt ne lássa az Isten!"

Ha önmagammal már elfogadtattam magamat, akkor következhet az embertárs. Jó lenne, ha valami elismerést kapnék a többi embertől is. A tisztességes polgár látszatát mindenképpen fenn kell tartani. Ezért persze sokat kell tenni. Először is el kell ítélni mindenféle bűnt, amelyet a körülöttem levő emberekben észreveszek. Ha elítélem, akkor szinte biztos, hogy azt gondolják rólam az emberek, hogy én ilyesmit sohasem tennék. Aztán gyakran össze kell, hogy hasonlítsam magamat másokkal, persze nálam rosszabbakkal, hogy világosan kiderüljön az erkölcsi fölényem. De ha még ekkor sem kapnék kellő elismerést és dicséretet az emberektől, akkor kénytelen leszek felsorolni a jótetteimet. Nem kell szégyenlősnek lenni! Ha nem én nyomulok, akkor más fog nyomulni, abból meg nekem nem terem babér… És ha életem végén van egy kevés gyanúm, hogy nem mindenki látott egyformán jónak, akkor kell írni egy önéletrajzi regényt…

A VASÁRNAP IGÉJE

És Istennek milyen képet kell, hogy mutassak magamról, amit elfogad?

Ha sokan üdvözülnek, nehogy már fölöslegesen fáradozzam! Hányszor gondolkodunk így: mi az a minimum, amit teljesítenem kell, hogy ne dobjanak ki a munkahelyről? Mi az a minimum, amit tennem kell otthon, hogy ne legyen veszekedés? Mi az a minimális lemondás az evésről, hogy azért mégis látványosan fogyjak? Melyik nyelvtanfolyam a leggyorsabb, amelynek segítségével már néhány óra elteltével beszélem a nyelvet? Mennyi az a legkevesebb energia, amellyel még megtanulhatok zongorázni, sakkozni, úszni stb. Igen, be tudjuk állítani magunkat is minimálprogramra, mint a mosógépet. Mi az a minimum, amit Isten még elfogad? Biztosan kedveli az ünneplést, imádást, dicsőítő éneket…

A képmutatás hazugság. Az ébredező lelkiismeret elaltatása. Jézus ritkán emelte fel a hangját, de a farizeusok képmutatása számára is elviselhetetlen. Nyolcszor szakad ki belőle a „Jaj nektek…!"

Az alapkérdés tehát, hogy maradhatok-e ilyen, amilyen vagyok, vagy alapjában kell változnom. Általában győz a lustaság, a megszokottság, az előítélet, a begyepesedés, és minden marad a régiben. Isten beszéde ma is azért talál olyan ritkán meghallgatásra, mert bár mindenki egyetért vele, mindenki bólogat és elismerően nyilatkozik, de azt, hogy az életén változtasson, nem vállalja jóformán senki.

És a háttérben szól az ismerős kórus a lelkiismeret megnyugtatására: „Fogadd el önmagad! Légy hű önmagadhoz! Tanuld meg szeretni önmagad! Felejtsd el a bűntudatodat!"

Péternek egészen a kakasszóig remekül sikerült a képmutatás. Addig a magáról festett képet nézegette. Az erős Péter, a különb Péter, a hős Péter képét. De akkor Jézus kiveszi a kezéből ezt a képet, és tükröt ad helyette. Péter belenéz, megrémül, és sírva fakad. Így leckéztette meg Jézus. Bárcsak minket is megleckéztetne, még idejében!

Isten nem mondott le rólunk. Ezt üzeni: „Elfogadom az ünneplésedet, imádságodat, dicsőítő énekedet, de előbb mást kell tenned. Mosakodj meg, tisztulj meg, tedd le a rosszat, tanuld a jót tenni, legyél igazságos, segítsd az elesettet! Utána eljöhetsz, és hálát adhatsz, hogy megszabadítottalak az értelmetlen élettől."

■ Mekis Ádám

Imádkozzunk! Mennyi Atyánk! Hálát adunk azért, hogy bár megítéled képmutatásunkat, mégis esélyt adsz a megtérésre. Add Szent Lelkedet, hogy világosságában olyannak lássuk magunkat, amilyennek te látsz bennünket: felismerjük képmutatásainkat, bűneinket, de a szabadulás útját is, amelyet szent Fiad által készítettél nekünk. Ámen.

Jer, dicsérjük az Istennek Fiát

▶ **A böjtelő időszakának kezdetén, hetvened vasárnap hetében a 16. század egyik legjelentősebb gyülekezeti éneke kerül elénk: a *Jer, dicsérjük az Istennek Fiát* (EÉ 363).**

Az ének szerzője, *Batizi (Batizius) András* (1510 k. – 1546/52) Kassán *Gálszécsi István* tanítványaként lett a reformáció követője. 1530-tól ugyanott iskolamester, utóbb Szikszón rektor. 1542-ben a wittenbergi egyetemen járt, 1545-ben tokaji prédikátorként működött. Keltezett énekei közül az utolsók 1546-ból valók. Tíz templomi éneke között van könyörgés, egyházi ünnepre szerzett dicséret és hálaadás, zsoltárparafrázis, házassági intés, a halálról való megemlékezés. Ő volt a bibliai históriák egyik kezdeményezője is.

Batizi verse *Huszár Gál* 1560-ban kiadott énekeskönyvében jelent meg először: eszerint a *Felix namque decoris ornamentum* nótájára énekelendő. Dallamát a *Kolozsvári* (1744) és a *Debreceni* (1774) *énekeskönyvből* ismerjük (az előbbiben mixolíd, az utóbbiban – az általunk is ismert – dór változatban). A dallam első és második fele között – jelen alakjában csak a zárórészekben felismerhető – alsókvint-váltás nyomai jelentkeznek. A négy tízes (4 + 6) sorból álló strófa ritmusa az évszázadok folyamán csiszolódott a mai izoritmikus formájára.

A harminc versszakos költeményt Jézus dicsőítése foglalja keretbe. A tanító jellegű rész kimondja, hogy Jézus már a teremtés előtt létezett az Atyánál: „Természetnek te előtte valál, / Kezdet nélkül az Istennel valál." A világ teremtésének története, Ádám és Ábrahám említése után leírja Jézus emberi testbe öltözését, szenvedését és kereszthalálát. Ezért Krisztust királyunknak, nagy papunknak vallja, aki oltalmunk az Isten haragja és az ördög dühössége ellen. A majd ötszáz éves szöveg mit sem vesztett aktualitásából (legfeljebb ma másképp fogalmaznánk): „Mert az ördög ellenünk támadott, / Nagy sok gonosz közöttünk áradott, / Az mi erőnk immár elfáradott, / Jelentsd azért mostan hatalmadot."

A református énekeskönyvek – a 20. század rövid időszakának kivételével – folyamatosan közölték Batizi énekét. Az evangélikus szerkesztők *Schulek Tibor* és *Sulyok Imre Régi Magyar Istenes Énekek* (1945) gyűjteménye nyomán mostani énekeskönyvünkben tették közkinccsé, öt átdolgozott strófában (az eredeti 1., 13., 16., 17. és 26. versszaka). A dallamot viszont már a *Dunántúli énekeskönyvből* ismerhettük: *Kegyes* (most: *Uram*) *Jézus, én imádságomra.* Ez a szöveg a 2. énekverses rend bűnvalló énekeként is használatos.

Becsüljük meg és énekeljük minél gyakrabban gazdag örökségünk kincseit!

■ Ecsedi Zsuzsa

CANTATE

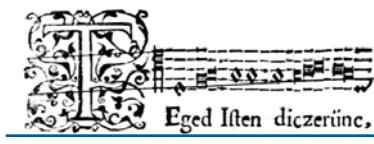

Koldusok Krisztus-himnusza

Mindennek ára van, mindenért fizetni kell. Bármihez akarunk hozzájutni, azért nekünk is adnunk kell valamit. Keresgéljük a lehetőségeket, hogy kevesebbért többet szerezzünk. Kinek-kinek máshol húzódik az a határ, amelyet ily módon napról napra át kell lépnie: kevesebbért többet. Van, aki autószalonok és világmárkák között keresi az ideális ár-érték arányt. Van, aki napi megélhetését teszi mérlegre az áruházak aktuális kínálatait vizsgálgatva. Van, aki az emberek arcát fürkészi, hogy érdemes-e kinyújtania a kezét a következő járókelő felé, vagy már ránézésre tudja, hogy az illető el fog menni a kérő tekintet mellett. Kevesebbért többet: így van ez dúsgazdagtól koldusig…

…és akkor valami különös történik. Valaki azt mondja dúsgazdagnak és szegénynek, öregnek és fiatalnak, szárnyalónak és porban heverőnek: semmiért mindent! Mert a dúsgazdag és a szegény, az öreg és a fiatal, a szárnyaló és a porban heverő mindmind koldus. Isten-koldus, élet-koldus. De van, aki meglátta ezt a kiáltó hiányt, ezt az égető szegénységet, és hozott kincseket, hogy oszthassa, hogy senki mellett ne kelljen elmennie, hogy senkinek ne kelljen mondania: neked már nem jutott. Igazság, jámborság, ártatlanság, szentség, váltság, örök boldogság, reménység, tisztesség, dicsőség, üdvösség…

Régi szavak elevenednek meg Batizi András korából, örök szavak, amelyeknek tartalma ma is gazdagságot jelent mindazoknak, akik tudják magukról, hogy Isten-koldusok, hogy élet-koldusok. Mindazoknak, akik tudják, hogy kinek az arcát kell várni a tömeg arctalanságában vagy a magány társért kiáltó csendjében. Őt kell várni, aki minket vállalt a kereszten, aki minket emelt fel a halálból húsvét hajnalán, aki minket lát a mennyből mindennap, aki minket vár maga mellé végtelen dicsőségébe. Felé mindig kinyújthatjuk kezünket, tőle mindig várhatjuk azt, ami kitölti minden hiányunkat, ami elveszi gyengeségünket. Ő mást mondott, mint a létmorzsákból jóllakni akarók „kevesebbért többet" szabálya. Ő túllépett ezen: semmiért mindent. Bűnért kegyelem, tévelygésért hazatalálás, halálért élet.

Könyörgést viszünk az Isten színe elé: add minekünk a te Szentlelkedet! Nincs érdemünk, nincs tettünk, amiért megérdemelnénk, hogy meghallgasson bennünket, de a Lélek mégis árad, a koldus kap, a halott életre kel. Mert ő mindent nekünk adott, és nem kért érte semmit. Amikor nem kérünk, formálódjon szívünkben, szánkon, amit adni tudunk neki: „Jer, dicsérjük az Istennek Fiát!"

■ Ördög Endre

A talajvíz fogja a templomajtót

Műemléki védettséget kap a vásárhelyi evangélikus templom és a mellette lévő lelkészlak és gyülekezeti ház. A két ingatlan felújításáról azonban csak álmodik a harminc-negyven fős kis gyülekezet.

Jelenleg nem lehet kinyitni a hódmezővásárhelyi evangélikus templom Petőfi utca felőli főbejáratát, a lelkész hiába próbálkozott: a víz felnyomta a padlót. Nem különleges ez telente, hiszen a templomfal alá annak idején nem készült szigetelés. Hiányát az ezredforduló előtt végzett felújítás idején sem pótolták. A szomszédos evangélikus gyülekezeti ház és lelkészlak szigetelése elkészült. Efölött leverték a vakolatot, hogy a fal kiszáradjon. A templom, a gyülekezeti ház, valamint a vele egy épületben lévő lelkészlak egyedi műemléki védetté nyilvánítási eljárását már hónapokkal ezelőtt megindította a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, s a lelkész információja szerint már csak a szakminiszter aláírása szükséges, hogy befejeződjék.

A SZERZŐ FELVÉTELE

„Konkrét felújítási terveink még nincsenek, csak álmaink, hiszen a harminc-negyvenes létszámú gyülekezetünk nem rendelkezik az épületek felújításához szükséges anyagi erővel. Így maximum pályázati, önkormányzati vagy állami forrásokból újulhatna meg a templom és a volt iskolaépület” – mondta *Nagy Ervin* evangélikus lelkész. Hozzátette: akkor is csak mindkét ingatlan külső, homlokzati felújítása jöhetne szóba.

A templomon belül csak kis részeken jelent meg a felszivárgó víz, a volt iskolaépület pedig „csak” egy helyen, a paplak felé vezető hajlatnál ázik be. Illetve a templomkerítés egy része mozdult ki a függőlegesből, a Márton utca felőli oldalon.

■ Korom András

Megjelent a Délmagyarország 2011. február 7-i számában.

„Őrhelytállni” buzdít az EBBE

Két karizmatikus igehirdető – *Balicza Iván* budavári igazgató lelkész és *Ittzés István* nyugalmazott lelkipásztor *(képünkön)* – közreműködésével tartja idei evangélizációs sorozatát az első félévben – *„Őrhelyemre állok” (Hab 2,1)* címmel – az EBBE (Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület). Az országos iroda Üllői úti székházának földszinti termében minden hónap második csütörtökén, este 17 órától esedékes alkalmakon egy-egy tanúságtétel is elhangzik. Legutóbb – február 10-én – *Garádi Péter* budaörsi felügyelő számolt be a felvidéki testvérgyülekezetekben végzett szolgálatuk áldásairól.

■ Szakács Tamás *felvétele*

Egyetemi lelkészség Győrben

Az evangélikus egyetemi lelkészség február elsején kezdte meg szolgálatát a győri Széchenyi István Egyetemen. Az egyetemi lelkész, *Bogdányi Mária* az *Evangelikus.hu* honlapon számolt be az új lehetőségről.

– Mivel teljesen új kezdeményezésről van szó, így az én feladatom lesz kidolgozni a különböző fogadóórák, bibliakörök, áhítatok, fórumok rendjét – mesélte érdeklődésünkre Bogdányi Mária, aki a Szent László Katolikus Szakkollégiummal, a MEKDSZ (Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség) helyi képviselőivel és az egyetem hallgatói önkormányzatával szeretné első körben felvenni a kapcsolatot.

– Szeretném, ha lennének reggeli áhítatok is – mondta Bogdányi Mária. – Emellett különböző témákról fórumbeszélgetéseket szeretnék szervezni a hallgatók számára. Ezekre ismert, érdekes embereket is meghívnánk, hogy fejtsék ki véleményüket. Jó lenne, ha lennének az egyetemisták életében olyan alkalmak, ahol a lelkiség kerül a középpontba, de emellett egy jól működő evangélikus (ökumenikus) közösség is kiépülne, amely irodalmi, zenei és egyéb közösen átélt, megélt kultúrprogramokra is nyitott. A hagyományos bibliaköri alkalmak mellett szeretnék közös kirándulásokat, túrákat is szervezni.

A lelkésznő arra kéri a lelkészeket, illetve a gyülekezeti tagokat, hogy ha tudnak Győrben tanuló evangélikus egyetemistákról, jelezzék nála. Bogdányi Mária a maria.bogdanyi@lutheran.hu *e-mail címen érhető el.*

■ Horváth-Bolla Zsuzsanna

Látja? Nem látja? Na látja!

ÉGTÁJOLÓ

Többéves ádáz küzdelem után az ezredfordulóra végre megszületett a „minden európai igényt és követelményt” kielégítő romániai restitúciós törvény, magyarán az elkobzott magán- és közösségi tulajdon visszaszolgáltatását szabályzó normák csokra.

Néhány lelkesen naiv magyarországi ismerősöm nem titkolt irigységgel mondogatta, hogy ez a mi autochton kreációnk mennyivel ésszerűbb, egyszerűbb, egyértelműbb, mint az elbonyolított magyarországi változat. Igyekeztem megnyugtatni őket, hogy azért a látszat néha csal, meg hogy szép hazánkban nem is annyira a törvény szellemével, intenciójával van baj, hanem annál inkább a törvényalkalmazó politikai szándékkal, egyáltalán a jogkövetés és jogérvényesítés gyakorlatával, hiszen az ördög a részletekben rejtőzik.

Lelkesedés ide vagy oda, már vártam – ismerve a cégért –, hogy leleményes törvényalkalmazóink milyen fortélyokat fognak kieszelni, megakadályozván az „idegen jellegű” kisebbségi egyházak, szervezetek, magánszemélyek hirtelen gyarapodását, nyilvánvalóan a legitim többség, az őt reprezentáló állam kárára.

Erre sajnos nem kellett sokat várni. A restitúció alkalmazása kapcsán egy régi Hofi-kabaré jelenete jutott eszembe. Az ország nagy nevettetője egy alkalommal felmutatta bütykös hüvelykujját: „Látja?!”, majd öklébe zárva elrejtette – „Nem látja!” –, aztán hüvelykujját a mutató- és a középső ujja közé dugva jókora fityiszt mutatva jelentette ki: „Na látja!” Hasonlóan működik ma a romániai, demokratikus, EU-konform restitúció. Olyan „nesze semmi, fogd meg jól” alapon.

Ha valaki a Hofi-poén sokatmondó jelentését nem ismerné, szabadjon egy másik jelre utalnom. Pest vagy Kolozsvár utcáin széles körben elterjedt szívélyes köszöntése soksok gépkocsivezetőnek, hogy égnek emelt középső ujjukat mutatják egymásnak. Valami hasonló értelmű megoldást nyújtanak a jóvátételi törvény hűséges alkalmazói is, biblikusan értelmezve és alkalmazva, miszerint akinek van, az még kap, akinek nincs, attól még azt is elvennék, amije nincs.

Efféle furcsaságokat éppen az EU-konform időkben próbálunk túlélni. Az eddigi általános gyakorlat az volt, hogy egyházunk – s vele együtt a történelmi magyar testvéregyházak – rendszerint olyan ingatlanokat kapott vissza simán, gond nélkül, amelyek többnyire értéktelenek voltak; lepusztítottak, romosak, amolyan se ajtaja, se ablaka, se teteje állapotúak, melyek egyértelműen terhet és nem hasznot jelentettek.

Más a helyzet és a módszer azonban az értékes, jobb állapotban levő városi ingatlanok visszaszolgáltatása esetében. Itt ügyesen beindult a „Hofi-effektus”. Az értékes ingatlanok egy részét – hála az európai demokrácia ambivalenciáinak, az intézményesített amnéziának, no meg a szelektív típusú demokráciának – az állam ilyen-olyan mondvacsinált jogcímen eladta, mondván, visszaállamosítani „újkori demokráciában” pedig nem lehetséges. Marad hát az évekig tartó, kilátástalan kimenetelű pereskedés, valamint a perrel járó csillagászati kiadások. Egy másik alkalmazott módszer olyan esetekben, amelyekben egy kormányhatározat, netán bírósági végzés birtokba juttatta a jogos tulajdonost, a gyorsított tatárjárás volt: az ingatlan tulajdonba helyezés előtti céltudatos és határozott tönkretétele, ilyenformán megkaphattuk történelmünk rommá lett relikviáit.

Most egy újabb módszernek vagyunk tanúi és elszenvedői. Annak rendje és módja szerint valamikori brassói evangélikus középiskolánk belvárosi, gyönyörű épületét, amelyet 1948-ban egy tollvonással államosítottak, 2009-re sikerült törvényesen és végérvényesen visszaszerezni. Legalábbis azt hittük, mi, boldog naivak. Volt itt is természetesen gyorsított tatárjárás, de hogy a dolog mégse legyen olyan egyszerű – sőt még ennél is bonyolultabb –, született egy olyan jópofa határozati alpont, melynek értelmében a hatvanegy év bitorlás után mi, a jogos tulajdonosok kénytelenek vagyunk tetemes kártérítést fizetni az államnak, amiért a hatvanas évek közepén – a hozzájárulásunk nélkül és akaratunk ellenére – az épületet megtoldotta egy új szárnnyal. Az okos kis határozat pedig kimondja, hogy az újra tulajdonba helyezésnek csak akkor lehet érvényt szerezni, ha megtérítettük az államot ért kárt. Ellenkező esetben – demokrácia ide vagy oda, emberi jog, tulajdonjog, a tulajdon szentsége – mégis lesz visszaállamosítás.

Ennél is cifrább a sepsiszentgyörgyi református kollégiumépület visszaszolgáltatásának ügye. A 2008-as visszaszolgáltatás és birtokbavétel után most a Korrupcióellenes Ügyészség rendelt el nyomozást és vádemelést „okirat-hamisítás” címén. Nevezetesen azzal vádolva a református egyház jogtanácsosát, a visszaszolgáltató bizottság magyar tagját, hogy meghamisították az eredeti dokumentumokat, a tulajdoni papírokat, mivel a kétszáz éves épület sosem volt a református egyház tulajdona. Felhívom kedves olvasóink figyelmét, hogy egy olyan épületről van szó, amelyet évszázadokon keresztül birtokolt és működtetett az Erdélyi Református Egyházkerület, akkor is, amikor közjogi értelemben Románia még nem is létezett…

Vagyonzárolás, kihallgatás, meghurcolás, besározás a következmény. Mi ez, ha nem nagyon durva megfélemlítése mindazoknak, akik jogos örökségükről, jóvátételről, kártérítésekről mernek álmodozni, netán ennek érdekében tenni is valamit? Értsük meg végre, hogy nálunk nagyon szelektíven működik a demokrácia, mert amit szabad Jupiternek, azt nem szabad az ökörnek.

Ilyenkor megnyugtató, hogy minden elkövetett és elkövethető törvénytelenség, jogsértés ellenére mi az Európai Unió részei, tagjai vagyunk. Azé az EU-é, amely köztudottan az újkori demokratikus berendezkedés szigorú és halálosan elkötelezett őre. A magyar médiatörvény gerjesztette többhetes cirkusz kapcsán legalábbis ebben a szerepben tündökölt, megvédve a demokráciát és talán még a köztársaságot is Magyarországon.

Egy kicsit csodálkozom azon, hogy a bennünket érő folyamatos jogsértések, diszkrimináció, szelektív demokrácia ügyében miért ilyen nagy a csend. Mintha a mi helyzetünk visszássága nem váltott volna ki akkora felháborodást, olyan hangorkánt, mint az elhíresült magyar médiaügy.

Én biztos vagyok benne, hogy ez csak egy kis véletlen, esetleg félreértés. Meg vagyok szentül győződve, hogy a magukat demokratának, progresszívnek, humánusnak, igazságpártinak definiáló hivatásos filozófusaink, hiteles szócsöveink, közéleti nagyjaink nemcsak a magyarországi sajtószabadság ügyében, a magyarországi demokráciát féltve ébresztgetik vehemensen a világ lelkiismeretét, hanem elkötelezett demokrataként értünk, a mi ügyünket illetően is megteszik. Meg vagyok győződve, hogy ezt ugyanolyan nyíltan, bátran és kellő vehemenciával fogják megtenni, mint néhány hete odahaza, megmutatva ezáltal, hogy hamis a vád, mely szerint bizonyos pártok, érdekcsoportok szócsövei lennének, hogy őket nem aljas önérdek motiválta, hanem valóban egy magasabb rendű filozófiai, etikai, netán politikai eszme.

És várom, hogy az elkövetett jogtiprás ügyében *Jean Asselborn* luxemburgi külügyér úr, *Martin Schulz, Daniel Cohn-Bendit, Bokros Lajos* képviselők és „szócsöveik” – a *Die Welt,* a *Frankfurter Allgemeine Zeitung,* a *Financial Times,* a *Süddeutsche Zeitung* – értünk, a mi ügyünkért pont olyan hévvel és indulattal szálljanak síkra, mint ahogyan a médiatörvény esetében tették. Mert ha netalán fellépésük túlzó volt is, tele tévedésekkel, csúsztatásokkal, drámai felhangokkal, indulattal – mégis hiteles, mert őszinte, mert ők így érezték, és ekként cselekedtek. Ha azonban most csendben lapítanak, nem látnak, nem hallanak, nem szereznek tudomást a romániai visszaélésekről, jogsértésekről, akkor az egész ügy evidens. Akkor semmi más nem történt, mint hogy aljas politikai eszközzé silányították önmagukat, részeivé váltak egy agymosó, tömeghülyítő propagandagépezetnek, amolyan szelektív demokraták lettek.

Akkor számomra ez az egész EU-s ügy, demokrácia, szabadság, jogegyenlőség nem más, mint egy nemes gondolat ízléstelen karikatúrája, célzott demagógia, dagadó számlákkal, afféle: *Látja?! – Nem látja? – Na látja!*

Adorjáni Dezső Zoltán püspök
Erdélyi Egyházkerület

A vallási dialógus bizottságának nyilatkozata

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) Vallási Dialógus Bizottsága 2011. február 9-i ülésén számba vette világszerte azokat az eseményeket, híreket, amelyek direkt és indirekt, burkolt vagy brutálisan nyílt keresztyénellenes és keresztyénüldöző eseményekről számoltak be. A kép szomorúan megrázó, tendenciájában pedig egyértelműen mutatkozik a keresztyének üldözésének erősödése a világ sok országában.

Ezért a bizottság Isten iránti hálával és elismerő örömmel veszi tudomásul az Európai Parlament 2011. január 20-án elfogadott, *A keresztyének helyzetéről a vallásszabadság védelmének fényében* című rezolúcióját. Külön örömmel nyugtázza, hogy ezt a rezolúciót az Európai Tanács soros elnöke, *Orbán Viktor* magyar miniszterelnök kezdeményezte, terjesztette elő.

A bizottság megrendüléssel tárgyalta a kopt keresztyéneket ért sorozatos támadásokat, ugyanakkor elismeréssel nyugtázta a magyar Külügyminisztérium 2011. január 12-i közleményét a kopt keresztyének ellen elkövetett alexandriai merénylet elítéléséről.

Budapest, 2011. február 9.

■ Dr. Bóna Zoltán,
a MEÖT főtitkára

HIRDETÉS

Meghívó

Az Evangélikus Kórházi Lelkigondozói Szolgálat tavaszi kétnapos konferenciáját március 4-én és 5-én, péntek délután 3 órától szombat délután 3 óráig tartja Leányfalun, a Szent Gellért házban (Móricz Zsigmond u. 141.). Téma: *Félelem.*

PROGRAM
- *Óvó-ártó félelem – Heinemann Ildikó* kórházlelkész, családterapeuta
- *A félelem arcai – Rideg Gyula* kórházlelkész, lelkigondozó
- Bemutatkozás – *Némethné Tóth Szilvia* kórházi lelkigondozó (gyermekonkológia, Pécs)
- *Igei elmélkedés – Liptákné Gajdács Mária* kórházlelkész
- *Pszichodramatikus játék – Balogh Éva* kórházlelkész, mentálhigiénés szakember
- *A félelemből kivezető utak – Honti Irén* kórházlelkész, logoterapeuta

Érdeklődni és jelentkezni lehet: Balogh Éva: 20/824-4723, bodzabokor@gmail.com; Honti Irén: 20/824-5629, hirene@citromail.hu; Heinemann Ildikó: 20/770-0442, ildiko.heinemann@lutheran.hu.

Szeretettel várjuk önkéntes segítőinket és a téma iránt érdeklődőket!

HIRDETÉS

Pályázati hírek

Szombathelyi Evangélikus Egyházközség
A Szombathelyi Evangélikus Egyházközség TIOP-1.1.1-07/1-2008-0681-es azonosító jelű pályázata sikeresen megvalósult. A 13 224 053 Ft támogatási összeget az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT infrastruktúra megteremtésére használják fel a Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskolában. A pályázat eredményeképpen 19 db iskolai PC-csomagot, 8 db tantermi csomagot, 1 oktatást a tantermi csomaghoz, 1 db alkalmazásszervert, 1 db szerverszoftvert, 1 db WIFI-csomagot szereztünk be. A projekt az Európai Unió támogatásával valósult meg.

Orosházi Evangélikus Egyházközség
Az Orosházi Evangélikus Egyházközség által benyújtott *A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése* című, TIOP-1.1.1-07/1-2008-0029-es azonosító jelű pályázat keretében 48 db iskolai PC-t, 9 db tantermi csomagot, 1 oktatást a csomaghoz, 1 db alkalmazásszervert, 1 db szerverszoftvert, 1 db WIFI-csomagot szereztünk be. A 19 619 539 Ft értékű támogatás közvetlen célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT infrastruktúra megteremtése Magyarországon. A projekt az Európai Unió támogatásával valósult meg.

HIRDETÉS

„A szeretet… nem keresi a maga hasznát…” (1Kor 13,5)

Meghívó

Szeretettel értesítjük, hogy az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) közgyűlését és missziói napját *Misszió és önkéntesség* címmel február 19-én, szombaton 10 és 15 óra között a Deák téri evangélikus gyülekezet nagytermében (1052 Budapest, Deák tér 4. I. emelet) rendezi.

PROGRAM
- Reggeli áhítat: *Győri Gábor* esperes
- Előadás: *D. Szebik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke
- Kávészünet
- Közgyűlés: elnöki beszámoló *(B. Pintér Márta, Zalán Péter),* pénzügyi beszámoló, számvizsgáló-jelentés, költségvetési tervezet, zárszámadás és költségvetés elfogadása
- Ebédszünet
- Koreai misszió Magyarországon: *Kim Pál* lelkésznek és munkatársainak beszámolója
- Úti áldás: B. Pintér Márta

Az EKME támogató körének tagjait, a misszió iránti elkötelezetteket és minden kedves érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

B. Pintér Márta és Zalán Péter társelnökök

Világörökségi rangot kaphat a Születés temploma

A kulturális világörökség részévé válhat palesztin kezdeményezésre a betlehemi Születés temploma és a városban lévő zarándokút. Az erről szóló javaslatot a Palesztin Nemzeti Hatóság nyújtotta be múlt hétfőn az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO).

„Palesztina területén fekszik a világ legjelentősebb kulturális helyszínei közül néhány. Betlehem óvárosa és a Születés temploma ezek közül is kiemelkedik, és világszerte nagy jelentőséggel bír” – mondta *Saeb Erekat* palesztin főtárgyaló. A politikus szerint a palesztin lakosság azon van, hogy megossza örökségét a világ többi részével, és az UNESCO védelme alá helyezze a kulturális világörökség részeként. „Betlehem első lesz azoknak a helyszíneknek a sorában, amelyeket a palesztinok jelölni akarnak” – mondta.

Az alapjaiban még a 4. századból származó templomot azon a helyen emelték, ahol a keresztények hite szerint Jézus Krisztus született. Ezáltal egyike a legrégebbi és legnagyobb becsben tartott templomoknak. Az épület azonban rossz állapota miatt veszélyben van.

A Születés templomát a görög és örmény ortodoxok, valamint a római katolikus egyház bonyolult együttműködése alatt irányítják. A bazilika fő részét – beleértve a fő- és mellékhajókat, az oltárteret és a déli kereszthajót – a görög ortodoxok felügyelik. Az örmény ortodoxoké az északi kereszthajó, benne az ott álló oltárral, a katolikusokhoz tartozik például a háromkirályok oltára.

A három vallási felekezet és a palesztin hatóságok vasárnap megállapodásra jutottak a templom súlyosan sérült tetőszerkezetének felújításáról.

▶| *MTI*

KÉSZÜLÜNK A NŐK MÁRCIUS 4-I VILÁGIMANAPJÁRA

Amikor Isten megteremtette a világot…

„Amikor Isten megteremtette a világot, mindenből maradt még nála egy kicsi: tűz és hideg, nap és hó, víz és sivatag, hegy, vulkán, fa, növények, állatok… Mindez az emberek örömét szolgálta. Isten a maradékot a föld legtávolabbi csücskén helyezte el – így teremtette meg Chilét, a hosszú, keskeny tűznyelvet a hegyek és az óceán közt” – ekképp kezdik országuk bemutatását az idei világimanap anyagát összeállító chilei asszonyok. Szeretetteljes leírásuk szülőföldjükről vágyat ébreszthet az olvasóban, hogy ellátogasson erre a rendkívüli változatossággal, természeti gazdagsággal megáldott földre. Pedig az út Európából hosszú, a Madridból induló közvetlen repülőjárattal is tizenkilenc-húsz órába telik.

Chile a dél-amerikai kontinens nyugati oldalának keskeny sávjában húzódik. Peruval, Bolíviával és Argentínával szomszédos, délen viszont „karnyújtásnyira” a sarköv, az Antarktisz. Területe 756 950 négyzetkilométer, hossza – a perui határtól a Hornfokig – 4780 kilométer. (A szárazföldtől 3780 kilométerre nyugatra találjuk a Húsvét-szigetet, amely szintén Chiléhez tartozik.)

Amilyen hosszú, olyan keskeny ország: átlagban csupán kétszáz kilométer szélességű. Ezért történhet meg, hogy az utazó alig két óra autózás után a Csendes-óceán partvidékéről máris az Andok hófödte csúcsainál találhatja magát. Az ország közepén kellemes, mediterrán klímát találunk, délen azonban sarki éghajlatú területet. A „hirtelen” klímaváltozás természetesen nem kis megpróbáltatást jelent az idegenek, különösen az európai turisták szervezete számára.

A helyiek már hozzászoktak ehhez. Ahogyan ahhoz is, hogy folyamatos földmozgásokkal kell számolniuk. Az ország óceáni partja mentén találkozik egymással a csendes-óceáni és a dél-amerikai kőzetlemez. Folyamatos egymás felé mozgásuk eredménye az Andok hatalmas csúcsainak kiemelkedése, a mélytengeri árok kialakulása és a gyakori földrengés. A tavaly februári eseményekben tehát nem maga a földrengés, hanem az erőssége lepte meg a chileieket. S bizonyára a 2010-es tragédia emléke okoz riadalmat közöttük napjainkban is, amikor az úgynevezett utórengéseket észlelik.

Sajátos geológiai adottságuk ismerete óvta meg őket attól, hogy az elmúlt év eseményeire úgy tekintsenek, mint Isten ítéletére. Inkább hitük próbájaként élték át azokat a napokat, amikor a földrengés elpusztította az ország déli és északi régióját összekötő egyetlen útvonalat. Győzedelmeskedve az elemek felett légi úton, helikopterrel szállították az élelmet, a gyógyszereket az elzárt településekre.

Chile területének nyolcvan százaléka hegyvidék, havas csúcsokkal, húsz százalékban pedig füves síkság és sivatag. Északon az Atacama-sivatagot találjuk, amelynek mélye ásványokban – főleg rézben és foszfátban – gazdag. Tavaly október óta azonban e sivatag összekapcsolódik az ottani rézbánya mélyén rekedt harminchárom férfi szabadulásának történetével, amelyről lapunk előző számában mi is megemlékeztünk.

A központi völgy, ahol Santiago de Chile, a főváros is fekszik, viszonylag kicsi, ám ide összpontosul a mezőgazdasági termelés zöme. Dél-Chile erdőkben és legelőkben gazdag – jellegzetes tájképi elemei a vulkánok és a tavak. A tagolt déli part fjordok, szigetek, tengerszorosok labirintusa, amelyek félszigeteket és szigeteket alakítottak ki. Az ország keleti határát alkotja lenyűgöző csipkéivel az Andok hegység.

Az éghajlati sokszínűség miatt Chile élővilága is nagyon gazdag. Az Andok sajátos állata a *guanaco,* egy ősi, vad tevefajta, melynek háziasított rokonai a láma, az alpaka és a vikunya. A Humboldt-pingvinek az északi partvidéken élnek. Délen számos színes madárfajt találunk, de antarktiszi pingvineket is láthatunk. Chile part menti vizei bővelkednek bálnákban és más nagy testű tengeri élőlényekben.

A növények színeikkel és alakjukkal gyönyörködtetnek. A sivatag kaktuszai is kivirágoznak, az Andok lejtőin is teremnek bokrok, a pampák és a hatalmas erdőségek növényei között hatalmas a változatosság. A chileiek sajátos virágszimbóluma egy orchideafajta, a *copihue.*

Az ország lakóinak fő tápláléka a kenyér. A többi dél-amerikai országtól eltérően itt nem a kukoricalisztből készült a népszerű, hanem a búzakenyér. Meglepő, hogy ez az Európából származó gabona ennyire elfogadott lett már az őslakos *mapuche* indiánok körében is. Mindennek oka, hogy az ő földjeik hasonló éghajlati adottságúak voltak, mint a hódító spanyolokéi. *Jerónimo de Vivar* 1558-ban jegyezte le a következőket: „Búza és árpa ragyogóan megterem… mindenféle zöldség, mint otthon, Spanyolhonban. A szőlő is »jól érzi magát«, füge bőségesen megterem… Csodás ország, ragyogó klíma!”

Ha valaki erről a „csodás” országról még többet szeretne megtudni, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa honlapján *(www.meot.hu)* a *Világimanap* címszó alatt bővebben is olvashat róla.

■ B. Pintér Márta

Figyelő szempár

Beszélgetés Molnár Edit fotóművésszel Kondor Béláról

Élt közöttünk egy férfi, aki rövid életében az egyik legsúlyosabb életművet teremtette meg. *Kondor Béla* – február 17-én lenne nyolcvanéves – varázsos festő, grafikus volt. És költő minden ízében, szinte követhetetlen mélységekből hozta föl különös asszociációit. Mindennek az esszenciája pedig a rajz, az örvényes és gubancos, az eget és a földet beszövő vonal. „Rendkívüli szempár fürkészi itt önmagát, a világot és bennünket" – írta a barát, *Pilinszky János.* A színes rézkarcok mestere, *Gross Arnold* így vallott róla: „Kondor Béla a 20. század második felének legjelentősebb művésze; munkáiban a korszak bonyolult, ellentmondásos világát mutatta meg dantei nagysággal." Mindezt hatalmas lobogással, égetve magát szüntelenül. Nem csoda, hogy csak negyvenegy éves koráig bírta erővel.

Az eltelt évtizedek alatt észrevétlenül a kortársak is megfogyatkoztak. Lassan alig él szemtanú, aki közelről látta ezt a lázas életet. Jeles fotóművészünk, *Molnár Edit* sokszor fényképezte a festőt, megörökítve a hétköznapokat s utolsó éjszakáját is.

– Az a kultúrpolitika, amiben mi éltünk, 1956 után örült, hogy maradtak fiatalok – kezdi az emlékezést. – Mert minden hatalomnak szüksége van az ifjúságra, főleg a tehetségekre. Mikor sokan disszidáltak, sokakat kivégeztek, megfogyatkozott a magyarság, akkor itt maradt Kondor Béla, *Pilinszky János, Nagy László, Juhász Ferenc, Szokolay Sándor, Durkó Zsolt, Gaál István,* a filmes, és még sorolhatnám sokáig.

Kondor társasági ember volt, de nem szerette a nyilvánosságot. Tisztában volt azzal, hogy a felszólalásoknak nincs értelme, elmondják, és marad minden a régiben. Kristálytiszta fejjel látta a környezetét, a közéletet, a politikát. Soha nem használt nagy szavakat, „haza", „nemzet", de tudott tömör mondatokban pontos véleményt mondani.

– *Ezért nem kedvelték?*

– *Aczél* és társai tudták, hogy Kondor kemény egyéniség. A hiúságára apellálva nem lehet lekenyerezni. De szerette a kocsmákat, szeretett a pult mellett állni, s természetesen tudott beszélni az egyszerű emberekkel. A Batthyány téri borozóban tényleg jó bort mértek, a rakodómunkások, a szeneslegények, de az értelmiség legjava is megfordult ott. Ő nem jópofáskodott, hanem vitatkozott velük.

– *Kik voltak a legjobb barátai?*

– Nem ez volt az igazi szellemi köre, a legfontosabb barátja Pilinszky János volt. Vele olyan szinten beszélgetett, hogy én a felét sem értettem. Mintha a lét, Isten fogalmát próbálták volna megfejteni. Két nagyon művelt és teológiailag felkészült ember vitázott. Olyan közel kerülhetett szellemiségében a lét, a nemlét, a végtelen, hogy nem volt szükség körmondatokra. Azért lehetett már a főiskolán is központi figura, mert a természetes hétköznapisága mindenkit elbűvölt.

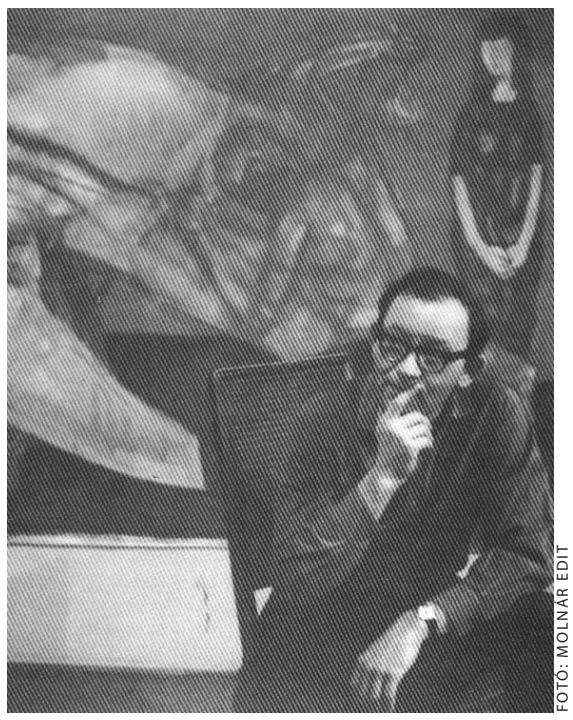

FOTÓ: MOLNÁR EDIT

Mestere, *Szőnyi István* sokszor elmondta, hogy inkább grafikus alkat. Amikor jött, hogy Bélát ki kell rúgni, a „kommunista" *Ék Sándor* mentette meg, foggal-körömmel harcolt érte, az asztalt verte, hogy pont őt, a legtehetségesebbet akarják eltanácsolni. Elintézte, hogy *Koffán Károly* átvegye a grafikusokhoz, aki úgy bánt vele, mint egy kész művésszel.

– *Sokszor mellőzték?*

– Volt időszak, amikor kölcsönökből élt, mert semmilyen megbízást nem kapott. Olykor könyveket illusztrált. Így küszködött, és egész életében filléres gondjai voltak. Irigység, féltékenység nem volt benne; óvatosan bírálta mások munkáit, ha kellett, persze megmondta szigorú ítéletét.

– *Festő, grafikus, költő volt. És még a zenéhez is értett.*

– Egy lőrinci kispolgári család adott ilyen zsenit nekünk. A mama a világ legaggódóbb, legérzékenyebb édesanyája volt. A kézművességet Kondor a papától tanulta meg. Béla mindent meg tudott csinálni, hangszereket készített, mint egy ezermester. Biztos vagyok benne, hogy a nagyok, mint *Bach, Dante, Goethe* valamifajta sugallatot kapnak. Mennek az utcán, és hallanak egy dallamtöredéket, és abból lesz a nagy mű. Kondor az édesapjától kapott mindent: a festészethez, a rézkarchoz, ami technika kellett, nem is tanulta, mert úgy a kezéhez simult.

Sok nevet említettünk, a legnagyobbakat, de megmondom őszintén: Kondor Béla a kiválasztott kevesek közé tartozik!

– *Az ilyenek élete kétszeresen is nehéz.*

– Küzdelmes élete volt. Mert ha valaki zseni és kiválasztott, már mindent ért, amikor mi még nem is sejtjük, miről van szó. És így élni, hogy mások nem látják… Voltak pap társak, és volt Pilinszky is, de ő később nagyon megváltozott. Mikor láttam őket a hatvanas években, Pilinszky nagyon halk szavú, szerényen öltöző ember volt, a nagybácsitól örökölt télikabátjában. Nagy zenehallgató, de Kondor gyönyörűen játszotta Bachot. Ha elmentünk a műterme előtt este tizenegy órakor, kihallatszott az utcára a fenséges muzsika.

– *Befejezésül a megítéléséről kérdezem: hol a helye a magyar képzőművészetben Kondor Bélának?*

– Menjünk végig, hol van *Kodály Zoltán?* Hol *Németh László?* Tulajdonképpen az említett nagyok közül senki nincs méltó helyre sorolva… Nem olyan a magyar szellemi élet, hogy „te jó ég, ezek az emberek örök fényű csillagok!"

Kondorba, ahol lehetett, belemartak. Megkérdőjelezték és besározták. Nem is tudom, a fiatalok tudják-e, hogy volt itt egy zseniális ember, Kondor Béla. Hogy itt volt Pilinszky János. Mi történt ebben az országban?

Emlékszem, egyszer 1976-ban a megrémült teremőr nénikék jajgattak, hogy a fiatalok benyomják a kaputt. Mert be akartak menni, akárhogy, a Nagy László-estre! Mindegy, hogy a lépcsőn ülve vagy állva, de ott lenni! Laci azt mondta: engedjék be őket. És emlékszem, a farmernadrágos, hosszú hajú, tarisznyás, tornacipős fiatalok beözönlöttek felszabadult arccal: csak egy teremben legyenek a költővel. Nem is egy teremben, csak egy házban, ott, ahol ő van.

Ez az ifjúság hová tűnt? És a gyerekeik? Elfásultak, nem érdekli őket a szépség? Nem tudom. Csak azt a boldog estét kívánom magunknak, mindannyiunknak: Nagy László-verseket, Huszárik-filmeket, Kondor-képeket, hogy hitünkben erősödjünk, és életünkben gazdagodjunk!

■ Fenyvesi Félix Lajos

Bukás (Szent Antal megkísértése), 1966

„Az ördög is Isten ördöge"

Mi a jó, és mi a rossz? – avagy *„ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval"* címmel hirdette meg február 10-i alkalmát az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeumban. *Galambos Ádám* vendége *Jókai Anna* Kossuth-díjas író és *Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök volt.

Galambos Ádám teológushallgató, az alapítvány kuratóriumi elnöke az est házigazdájaként három műalkotáson keresztül indította el a beszélgetést. A három kép közül kettő a helyszínen is jelen lévő *Vincellér Imre* alkotása volt. Az álomszerű, különleges hangulatú képek az *Angyal* és a *Bukott angyal* címet viselik, kapcsolódva az est témájához.

FOTÓK: MÉSZÁROS GÁBOR

Az asztalnál (balról jobbra): Galambos Ádám, Jókai Anna és Gáncs Péter

Jókai Anna egy saját élményéről szólva hangsúlyozta, milyen lényeges az, hogy kinek mi van az élete középpontjában; fontos, hogy a középpont ne üres tér legyen. Így az ő életében a mérleg nyelve – utalva egy korábbi művére – mindenképpen Jézus Krisztus.

A középen álló harmadik alkotás, *Simon András* grafikája szinte összefűzte a két festményt. Nagyon érdekes teológiai kérdést feszeget az egyetlen vonalból álló mű: összeköti a Lélek szimbólumát, a galambot a gonosz jelképével, a kígyóval. Lehet valóban ugyanannak a kéznek az alkotása a jó és a gonosz? – ezzel a gondolattal indította eszmefuttatását Gáncs Péter püspök.

A kereszténység alapvetően nem dualista vallás, azaz nem vallja, hogy a jó és a rossz egyenrangú úrként uralkodik és harcol a világ felett. De tény és való, hogy miként megtapasztalhatóan létezik a jó, úgy érzékelhető egy gonosz, negatív, mindent összekuszáló erő jelenléte is a világban. A püspök *Madách Imre Az ember tragédiája* című művére utalva megfogalmazta, hogy a rossz akár serkenthet nagyobb ellenállásra, vagy másképpen erősítheti ellenálló képességünket, tudatosabb hitre vezethet. A nehéz kérdést egy lutheri gondolattal summázva hozzátette: „Az ördög is Isten ördöge."

A másfél órás beszélgetés még számos izgalmas, gondolatébresztő témát vetett fel, és bizony még azok számára is hamar elrepült az idő, akik a – nagy érdeklődésre való tekintettel – már csak állóhelyet kaptak a teremben.

■ Kiss Tamás

Forrás: Evangelikus.hu

„Klerikális banda"

Katolikus papokból, pontosabban egy papból, egy káplánból és egy papnövendékből álló trió ért el lemezével óriási sikert a francia zenei világban, lemezük több mint ötszázezer példányban fogyott el 2010-ben. A *Les Prêtres (A Papok)* ezzel az összesítésben a slágerlisták második helyét szerezte meg *Spiritus Dei* című albumával.

A nem mindennapi együttes az egyházon belül szervezett válogatást követően alakult meg, az ötletgazda *Jean Michel di Falco Léandri* püspök. Az elöljáró egyházmegyéje helyzetén akart javítani a trió útnak indításával. „Pénzre volt szükség egy templom bővítéséhez, valamint egy madagaszkári iskolaprogramhoz" – mondta a püspök, akinek végül titkárságát is bővítenie kellett, hogy kezelni tudják az óriási sajtóérdeklődést.

Az együttes második lemeze a hírek szerint áprilisban jelenik meg.

MTI

HIRDETÉS

A Déli Evangélikus Egyházkerület harmadik alkalommal rendezi meg felügyelői konferenciáját március 18–19-én a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban. A konferencia meghívóját, programját és jelentkezési lapját a felügyelő testvéreknek postán, személyre szólóan megküldtük. A jelentkezési lapot kérjük február 25-ig visszaküldeni. Déli Egyházkerület Püspöki Hivatala, 1088 Budapest, Puskin u. 12.

ÚTI TŰNŐDÉSEK

Szatmárcseke felé

Csekére (a szatmáriak szóhasználatában Csekébe) megyek, mint minden év januárjában '90 óta, emlékezni a *Himnusz* születésnapján kultúránkra s magyarságunkra. Vajon hányszor tette meg ezt az utat *Kölcsey Ferenc* tekintetes szekéren vagy homokfutón Debrecenbe jövet-menet? Neki tán egy egész nap is kevés volt hozzá. Autóval most alig kétórányi a táv.

Debrecent elhagyva utunk két kultúrtáj határán kanyarog. Bár *Hamvas Béla* szerint még az Alföldön járunk, de itt-ott már érződik az erdélyi géniusz. Megjelennek a haranglábas, zsindelytetős, évszázados templomok, az első mindjárt *Nyírmihálydiban,* majd a legismertebb Bátorban. Az utóbbi valójában fogadalmi templom, mert *Báthory István* erdélyi vajda, élve menekülvén meg a kenyérmezei csatából, hálaadásul építtette az Úrnak. „A magamébul" – idézte őt mindig, figyelmeztetésképp *Kozma* nagytiszteletű úr.

E gótikus templom hálórácsos mennyezetének méltó párja legközelebb Canterburyben látható… Meggyilkolása után, tizenöt évnyi hányódást követően, a könyörületes *Bethlen Gábor* alatt e templomban kapott végső nyughelyet a zaklatott életű *Báthory Gábor,* Erdély fejedelme.

Hosszan tűnődünk a testvérszerelembe menekülő fiatal fejedelem sorsán, közben felidézzük *Makkai Sándor* regényét *(Ördögszekér),* mely javarészt a közeli Ecseden, a másik nagy Báthory-fészekben játszódik, s épp e tragikus szerelemről szól. Hodász és Meggyes között lélekben ismét köztünk van *Czine Miska* bátyánk is, e táj szülötte, szerelmese, a néhai jó barát s tanítómester.

Mátészalkát, a trianoni Csonka-Szatmár egykori megyeszékhelyét éppen csak érintve ismét jeles helyhez érünk. *Kocsordon,* de még innen a Krasznán áll a Székely Hadosztály emlékműve. '50-ben lebontották, de '95-ben újra felállították! Három székely kapun át lehet ma feljutni a kicsiny dombon álló jelhez, mely a hazafiúság, a becsület, a kitartás és a magyar katonaerények kiemelkedő példáira emlékezteti az utazót.

FOTÓ: VITÁLIS JUDIT

A *Kratochwill Károly* ezredes vezette, alig tízezer fős Székely Hadosztály – egyedül, saját erejéből – tartóztatta fel 1918/19-ben az Erdélyen átözönlő román áradatot Máramarosszigettől Belényesig, lassítva ezzel a keleti országrészek elfoglalását. A hazai történelemkönyvekből mindmáig ez is kimaradt! Holott ha ők nincsenek, mára tán a Tiszántúl is Nagy-Románia része lenne, ahogyan az eredetileg tervezve volt. Tette ezt e maroknyi sereg éppen akkor, mikor *Linder Béla* hadügyér úr egy katonát sem akart látni…

Tunyogmatolcs felé fordulva az országút a Holt-Szamos mellé simul (itt írta az egykori utazó örökbecsűjét, a *Falu végén kurta kocsmát*), majd az ásott Szamost átlépve máris a nagy tiszai árvízben sokat szenvedett *Fehérgyarmatra* érünk. Itt van a Kölcsey Társaság székhelye, s innen indult a kezdeményezés: a *Himnusz* születésnapja, január 22-e legyen a magyar kultúra napja!

Gyarmatot elhagyva *Penyigénél* a Szenke patakot keresztezzük, hol egykor kilenc kislány fulladt vízbe. Lassan ennek is már vagy száz éve! Emléküket ballada őrzi, meg kilenc szép kopjafa a túlvégi temetőben. De Penyigén másért is érdemes megállni! Az itteninél jobb ízű szilvalekvárt nemigen találni, s tüzesebb pálinkát még Szatmárban is csak keresve…

Bár szeretnénk, most nincs érkezésünk időzni *Túristvándiban* sem, a gépészkovács egykori házánál, hol gyermekkorában a kis *Móricz Zsiga* hallgatta szájtátva a felnőttek történeteit. Szívesen ejtőznénk a Túr partján is, a híres vízimalomnál *(képünkön);* hogy mi a titka a megmaradásának, azt öreg molnárja csak a sokadik találkozásunk-barátkozásunk után árulta el. (A Rákosi-korszakban csupán két működő vízimalmot hagytak meg, az egyiket a Nyugat-Dunántúlon, a másikat meg itt. „Tetszik tudni, a pászkához kóser liszt kellett…")

Már csak iramodásnyi *Cseke.* Az utcán templomba igyekvő emberek. E nap az ő nagy ünnepük! Bent, Kölcsey atyafiai ajkán még a 90. zsoltár is másképpen szól, künn pedig, a csónakfejfás cinteremben párás szemmel énekeljük nemzeti imádságunkat…

■ Ozsváth Sándor

Festői Mikszáth-mesék Vanyarcon

Evangélikus nemzedékek találkozójának is nevezhető az a kiállításmegnyitó, amelyet a vanyarci gyülekezet otthonában tartottak január 30-án. A falu gazdag múltját *Veres Pálnén* és *Mikszáth Kálmánon* keresztül egy hónapon át *Réti Zoltán* köti össze azzal a legalább százhúsz falubelivel, akik részt vettek az eseményen, és mindazokkal, akik az idős festő segítségével emlékeznek – a centenárium évét követően is – Mikszáth Kálmánra.

Rá emlékezett tavaly az irodalomkedvelő közönség. Mikszáthra, aki nemcsak érettségi tétel, nemcsak „a magyar realizmus atyja", nemcsak „a nagy mesélő", hanem rendkívül jó tollú publicista, szellemes újságíró, markáns novellák szerzője és hajdani meseszerű világok megörökítője. Megkockáztatom: nekünk, magyar irodalmat olvasó embereknek személyes ismerősünk. Nem kollégánk, mert ahhoz kicsik vagyunk. Nem nagyapánk, mert a nagyapák elfogultak. Nem mesterünk, mert akkor elvárásai lennének, ráadásul nemcsak hasonlítani, de konzekvensen különbözni is szeretnénk tőle. Mikszáth – Mikszáth. Talán a szomszéd, akitől mindig időben megkapjuk a híreket. A régi barát, aki megsimogat a tekintetével, ha veszteség ér. Vagy az öreg rokon, aki tudja, mitől döglik a légy…

Novelláinak balladás hangulata, regényeinek elbeszélő öröme végigkísérte ifjúkorunkat. Később megismerkedtünk országgyűlési tudósításaival, kesernyés karcolataival, ironikus portréival, remek humorú, éleslátó publicisztikáival.

Réti Zoltán úgy mutatja be portréján az írót, ahogyan Mikszáth láttatja hőseit. Hogy az olvasó évek múltán is emlékezzék – ne csak a tanulságra, a történetre, hanem az emberre is. A leheletfinom akvarellen *(A mű születése)* az író éles tekintettel néz a világba. Kezében az elmaradhatatlan, hosszú szárú, selmeci cseréppipa. Könnyeden felvitt lilákból és kékekből bodorodik körülötte az illatos pipafüst. Az iróniához elengedhetetlen távolságot tartja így, s míg – mondhatnánk – „fixírozza" a témát, alakul, hömpölyög, hullámzik körülötte a történet. Álom és valóság határán: születik a mű. Éles, kék tekintete belehatol a levegőbe: pontosan látja, mi történik, és el tudja választani a jót a rossztól. Persze ír mindkettőről. És bölcs mosollyal tanítani akar minden történetével.

„… ünnepeltek, emlegettek, pedig beszélhettem, írhattam akármit, ironizálhattam, csipkelődhettem, eleven karaktereket rajzolhattam a magyar világról, nem sok foganatja volt. […] bár fennen hangoztatjátok, micsoda igazam volt kritikáimban, nemigen tanultatok történeteimből. Pedig mi mindent megírtam a kis és a nagy emberek huncutságairól, a politika packázásairól! És mit kell látnom? Ugyanúgy megy minden, mint az én időmben. Ezért hát vegyétek csak elő regényeimet és elbeszéléseimet, országgyűlési karcolataimat, cikkeimet, és illesszétek rá koronátokra valahányat, meglátjátok, mennyire pászolnak azok a ti időtökre is! Mert az író, ha leleplezi is kora csalafintaságait, sokat nem képes javítani sem az emberi természeten, sem a közgondolkodáson." (Szakonyi Károly, 1997)

Mikszáth megkérdőjelezhetetlenül aktuális tehát ma is – a felszínen és a mélyben egyaránt.

„Nézzünk szét szerte a hazában. Mennyi visszaélés, méltatlanság, mennyi pör a törvény előtt, mennyi bűn a törvény háta mögött! S mind a kötelességérzet hiánya okozza.

A törvény írott malaszt, s az elv ismeretlen fogalom. Aki adót nem fizet, s a finánccot megveri, az nagy hazafi – aki ellenkezőjét hirdeti annak, amit tegnap vallott, abból miniszterelnök lesz.

Fő cél az élvezet, s jó hozzá minden út, minden eszköz, csak sikerre vigyen. A munka elavult dolog, ártani másnak a haszonért okos és igen célszerű. Mennyi visszaélés! Az adós nem fizet, a munkás nem dolgozik, a polgár nem szavaz, a honatya otthon marad, vagy botrányokat csinál, a választó jövőre azért mégis megválasztja, az iparos politizál, az orvos hírlapot ír, a tanár uzsoráskodik…

A kötelességérzet hiánya: az a korrupció.

Ez pusztít nálunk a családban, utcán, üzletben, hivatalban, törvényhozásban, politikában." (Mikszáth, 1880)

Nos?

Mikszáth itt élt, Nógrád megyében, és a tót és palóc hagyományokon, életmódon túl ismerte a környék minden különös figuráját, minden legendáját, a felvidéki várak titkait, a babonákat, az állítólag megtörtént csodákat. Például hogy egyetlenegyszer visszafelé folyt a bágyi patak. Vagy hogy Szent Péter esernyője alatt feltámadt a glogovai Srankó János. Hogy mit jelent a titkos szerelem nyelvén a fehér virág és a piros virág… Nem véletlen, hogy a Mikszáthért és a nógrádi világért – a természeti és a kulturális tájért – rajongó, lokálpatrióta mesternek, Réti Zoltánnak megakadt rajta a szeme.

Réti Mikszáth-meséit nézve megfogalmazódik a szemlélőben, hogy az akvarell remek testet öltés a novella számára. A gyors mozdulatokkal felvitt, áttetsző, könnyed színek, az átgondolt, de nem túlszabályozott kompozíció, az izgalmas történetmondás lehetősége, a jól követhető cselekmény, az elhallgatott mozzanatok, a burkolt utalások – mind-mind egyaránt jellemzői a novellák s az akvarellek legjobbjainak. A látványban elmerülve nemcsak azt észleljük, hogy a komponálás bátorsága, a figurák rajzos, máskor foltszerű alakja hogyan idézi fel a novellák egy-egy jelenetét, hanem azt is, hogy ezek a kiemelt jelenetek magukba sűrítik a történetek, a mikszáthi tragikum, irónia, de leginkább a rá olyannyira jellemző „atyás" szeretet lényegét.

FOTÓ: SZABÓ ANDRÁS

Réti Zoltán feleségével vanyarci kiállításának megnyitóján

Részese lesz a néző Lapaj édesen groteszk apaságának, az „Aranykisasszony" fájdalmas vágyódásának, Gélyi János tragikus megvilágosodásának, vagy együtt aggódik Gál Magda sorsáért a falu közepén pusmogó asszonyokkal, és érti meg a Péri lányok hajáldozatát. Az már csak ráadás, hogy a táj költészete ugyanúgy élő Réti Zoltán akvarelljein, ahogy Mikszáth novelláiban lélegzik együtt az emberrel, a történettel.

A néhai bárománynak mostanában újra és újra megrázó aktualitása van. Amikor az ember gyermekfejjel találkozik a szomorú kis történettel vagy akár Petőfi versében a Tisza őrült vágtatásával, úgy gondolja: „Igen, micsoda szörnyűség is az árvíz, de hát ez régen volt! Manapság már más a helyzet…" Aztán egy tavaszi hajnalon átszakad a modern gát, egy nyári esőzéskor beázik a tető, vagy a télutó olvadása árasztja el a partközeli házsorokat.

Országos katasztrófák közepette Cukri bárány és a kis Borcsa tragédiája bizony mosolyt fakasztó lenne, ha nem tudnánk: mindenkinek a maga gazdagsága, a maga jószága, a saját házacskája, a saját múltját őrző tárgyai a legfontosabbak.

Szimbolikusnak is nevezhetnénk ezt a történetet: vannak, akik mindenüket elveszítik, s akadnak, akik a mások tragédiájából is hasznot húznak. Vannak, akik harcolnak az igazságért, s akadnak, akik minden eszközt bevetnek, hogy ki ne derüljön az igazság. Nem beszélve arról, hogy „amennyi itt a rossz nyelv, százan is kinyújtják lapátnak, hogy a mások becsületét hordják el rajta".

Mikszáth remekbe szabott novellája erősen népmesei színeivel, a palócok életét és babonáit idéző szófordulataival, ki- és „beszólásaival", szűkszavú és éleslátó jellemrajzaival biztosan fényes csillaga a magyar novellairodalomnak. Két kép is készült róla Réti Zoltán műtermében. A néhai bárány tragikus árvíztörténete elevenedik meg az itt kiállított lapon. Sárgán villódzó, haragosszürke égbolt, kétségbeesett jószágok, egy egész falu keserve adja hátterét a főszereplő, a kisbárány értetlen riadalmának.

Zalán Tibor realizmusba rejtett impresszionizmusról beszél a novellista Mikszáth művészetében. Ezt a szálat ragadja meg remekül az akvarellista a másik képen. A papírra percek alatt felvitt vízkékek és -zöldek, párás szürkék és szomorú lilák jól érzékeltetik az árvíz utáni – meteorológiai és lelki – atmoszférát. A történet szomorúságát egyetlen alakba, az ismeretlen felé a tulipános ládán úszó, elárvult kis bárányba sűríti. S ahogy a házak és a kóróként meredező fasor a megáradt patak vizén tükröződik, úgy a képen a végtelen lemondás és fájdalom. Vajon „csak" szomorúság van? Vajon elmarad a tragédia? Vajon a felhők mögül előbukkanó nap a happy endet előlegezi-e meg vagy csak az igazság napfényre kerülését? Aki olvasott már Mikszáthot, tudja a választ.

Horpácson, az író régi háza előtt van egy bronzszobor. Hosszú, karfás pad, amilyeneket régi tornácokon látni. A pad egyik végében ül az író, az elmaradhatatlan pipával a kezében, de mellette még van bőven hely. Oda lehet telepedni – fényképezkedni, olvasni, gondolkodni. Hallgatni, mit susognak a hatalmas fák között a nógrádi szellők.

Jelképesen üljünk mellé mi is! Feltöltődve Réti Zoltán színeivel vegyük le a polcról egy kötetét, és figyeljük a régmúlt idők ma is aktuális történeteit!

■ Zászkaliczky Zsuzsanna

Az írás a megnyitó szövegének rövidített, szerkesztett változata. A kiállítás február 28-ig látogatható előzetes bejelentkezéssel a lelkészi hivatalban: 32/484-078.

Azzá lenni, amivé az Úr teremtett

Bizonyára sokan ismerik *A rút kiskacsa* meséjét: egy kacsa talált egy tojást, és addig ült rajta, amíg ki nem kelt belőle egy madár. A kacsamama azonban – tudtán kívül – egy hattyú tojását keltette ki… Ahogy a hattyú nőtt, egyre többet csúfolták, gúnyolták mind a baromfiudvar lakói, mind pedig az emberek. Olyannyira, hogy el is üldözték, és ő később – a véletlennek köszönhetően – bukkant rá a többi hattyúra.

Hans Christian Andersen így írja le a találkozás pillanatát: „Ha valaki hattyútojásból kel ki, hattyú marad, ha baromfinép között nevelődik is! Most már örült a hattyú, hogy annyi bajt és nyomorúságot ért; így tudta igazán értékelni a boldogságot." Később pedig ezt olvassuk: „És az öreg hattyúk fejet hajtottak a hajdani rút kiskacsa előtt. A fiatal hattyú azt se tudta, hová legyen a nagy megtiszteltetéstől. Fejét a szárnya alá dugta, úgy megszégyenítette a dicséret. Boldog volt, nagyon boldog, de mégsem fuvalkodott fel, mert a jó szív sohasem kevély. Arra gondolt, mennyit üldözték és csúfolták, most pedig mindenki a szépséges madarak legszebbikének mondja."

Mert bizony nem minden és nem mindenki az, aminek, akinek látszik. És ez most nem negatív ítélet kíván lenni, épp ellenkezőleg. Azt akarom ezzel mondani, hogy arról, aki talán rút kiskacsának látszik, még kiderülhet, hogy valójában szépséges hattyú… Mert mindenkinek vannak rejtett értékei. Csodás kincsei. Melyeket a szívében hordoz. Melyeket Istentől kapott.

A zsoltáros persze azt is tudja, hogy kinek köszönhetjük értékeinket: *„Isten ruház föl engem erővel, ő teszi tökéletessé utamat. Olyanná teszi lábamat, mint a szarvasoké, magaslatokra állít engem. Ő tanítja kezemet a harcra, karjaim ércíjat feszítenek. Oltalmazó pajzsodat adtad nekem, jobbod támogat engem, sokszor lehajoltál hozzám. Biztossá teszed lépteimet, és nem inognak bokáim."* (Zsolt 18,33–37)

Isten oltalmat jelenthet és jelent mindazok számára, akik hozzá menekülnek. És segítséget mindenkinek, hogy azzá és olyanná váljanak, akinek és amilyennek Isten látni szeretné őket. Hogy – az Andersen-mesére visszatérve – ne rút kiskacsák maradjanak, hanem nemes és szép hattyúvá válhassanak. Repülő hattyúvá. Mert ki-ki arra született, hogy „szárnyaljon". Legtöbbünk azonban úgy gondolkodik és viselkedik, mint a röghöz, földhöz kötött kiskacsa. Szárnyszegetten hisszük el „rút kiskacsaságunkat", mert a világ fel sem tud tételezni mást rólunk…

Pedig Isten az embert kevéssel tette kisebbé az angyaloknál (lásd Zsolt 8,6 és Zsid 2,7). Ha úgy érezzük, hogy az élet több annál, mint amit tapasztalhatunk, nézzünk felfelé! Emeljük fel a szárnyainkat, és repüljünk! Mert Isten azt akarja, hogy azzá váljunk, amivé ő teremtett.

Péter apostol írja: *„Mint engedelmes gyermekek ne igazodjatok azokhoz a korábbi vágyaitokhoz, amelyek tudatlanságotok idején voltak bennetek…"* (1Pt 1,14) Más szavakkal azt is mondhatnánk, hogy ne éljünk többé úgy, mint az olyan kacsa, aki nem tudja magáról, hogy valójában hattyú… Ne maradjunk tudatlanságban! Legyünk tisztában azzal, kik vagyunk. Isten teremtményei. Isten képmásai. Akik újjászülettünk Isten élő és ható igéje által.

Éljünk ennek megfelelően! Terjesszük ki képzeletbeli szárnyainkat, és repüljünk! Abban a biztos tudatban, hogy igaz az ige szava: *„Az Isten útja tökéletes, az Úr beszéde színigaz. Pajzsa mindazoknak, akik hozzá menekülnek. Van-e Isten az Úron kívül? Van-e kőszikla Istenünkön kívül? Isten ruház föl engem erővel, ő teszi tökéletessé utamat. Olyanná teszi lábamat, mint a szarvasoké, magaslatokra állít engem. Ő tanítja kezemet a harcra, karjaim ércíjat feszítenek. Oltalmazó pajzsodat adtad nekem, jobbod támogat engem, sokszor lehajoltál hozzám. Biztossá teszed lépteimet, és nem inognak bokáim."*

■ Gazdag Zsuzsanna

HETI ÚTRAVALÓ

„Nem a magunk igaz tetteiben, hanem a te nagy irgalmadban bízva visszük eléd könyörgéseinket." (Dán 9,18)

Hetvened hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéi elbizakodottságból odaadó istentiszteletre hívják Isten népét. Az egyházi év második szakasza – a húsvét, a Fiú ünnepköre – ma, hetven nappal, azaz tíz héttel fehérvasárnap előtt kezdődik el. Mi már a feltámadott és élő Úr Jézus nevében s az ő érdemében bízva vihetjük Isten elé könyörgéseinket; mert magára vette vétkes adósságunk terhét, hogy a bűn többé ne uralkodjék rajtunk. „Isten lélek, és akik őt imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk." (Jn 4,24; LK) „Himnuszt zengjetek nékünk Sionnak énekeiből!" (GyLK 769) Isten ma is elhív és kiválaszt munkásokat az ő szolgálatára. A szőlőmunkások példázata figyelmeztet: minden kegyelem az Úr országában! Nem lehetnek elbizakodottak és gőgösek az ő gyermekei, mert az örök élet nem fizetség, hanem az irgalmas Isten ingyen kegyelmi ajándéka! Ő mint szőlősgazda ezt kérdezi: *„Hát nem szabad-e nekem azt tennem a javaimmal, amit akarok? (…) Így lesznek az utolsókból elsők, és az elsőkből utolsók."* (Mt 20,15.16) *Luther* szerint: „Itt megszűnik minden érdem, és egyedül Isten kegyelme dönt, hogy az elsőből esetleg utolsó, s az utolsóból első legyen." Mindezek tudatában Pál mégis (!) versenyez a hervadhatatlan koszorúért: *„Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél, úgy öklözök, mint aki nem a levegőbe vág."* (1Kor 9,26) S ugyanakkor hirdeti: *„…nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené."* (Róm 9,16) Isten e megelőző és kegyelmes szeretete öleli körül még megtérése előtt a fővámszedőt is Jézus e hívó szavában: *„Zákeus, szállj le hamar, mert ma a te házadban kell megszállnom."* Ez a Krisztus missziója: *„Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet."* (Lk 19,5.10) Ám: *„Ügyeljetek arra, hogy senki se hajoljon el Isten kegyelmétől (…). Ne legyen senki parázna vagy istentelen…"* (Zsid 12,15–16) Jézust be lehet fogadni az ő mindenkori „egy-ügyű" tanítványainak tett szolgálat által. *„Aki pedig csak egyetlen pohár friss vizet ad inni egynek e kicsinyek közül, mert az tanítvány: bizony, mondom néktek, semmiképpen sem fogja elveszteni jutalmát."* (Mt 10,42) Isten elhívott és kiválasztott munkatársai Krisztusra építenek! *„Aki ültet, és aki öntöz: egyek, és mindegyik majd a maga jutalmát kapja fáradozásához méltóan."* (1Kor 3,8) Húsvét előtt Jézus megtisztította a templomot: *„…ne tegyétek az én Atyám házát kalmárkodás házává!"* (Jn 2,16) *„Mert a házad iránti féltő szeretet emészt; rám hull a gyalázat, ha téged gyaláznak."* (Zsolt 69,10) Miért lehetnek a christianusok: misszionáriusok? Pál válaszol: *„Mert nézzétek csak a ti elhívatásotokat, testvéreim…"* Isten tette, *„hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok"*, ezért *„aki dicsekszik, az Úrral dicsekedjék"* (1Kor 1,26.30.31). „Elfogadtál és elhívtál, élő Jézus, Mesterünk. / Kegyelem, hogy veled járó tanítványok lehetünk." (EÉ 475,1)

■ Garai András

Újabb négy parókus lelkész északon

„Egyházkerületünk bizottsága előtt a lelkészképesítő vizsga II. részét 1949. október 4-én letették: Dávid János, Deme Károly és Fábry István s. lelkészek. Így nevezettek lelkészi oklevelet nyertek" – olvashatjuk a Tiszai Evangélikus Egyházkerület püspökének, *Vető Lajosnak* az 1950. évi, előző évről szóló közgyűlési beszámolójában.

Ötvenkilenc évvel a Tiszai Evangélikus Egyházkerület megszűnése után elmondhatjuk, hogy pár órára ismét püspöki székhellyé vált Nyíregyháza. Ugyanis február 10-én *dr. Fabiny Tamás,* az Északi Egyházkerület püspöke kereste fel a kerület legnagyobb gyülekezetét, hogy – a parókusi alkalmassági vizsgálatot végző bizottság elnökeként – bizonyosságot szerezzen négy beosztott lelkész alkalmasságáról.

A budapesti püspöki székház ideiglenes elhagyását az indokolta, hogy mindegyik jelentkező a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye lelkésze, tehát a szervezést tekintve egyszerűbb volt, hogy a püspök utazzon.

Az az idő pedig, amelyet a bizottság a vizsgára jelentkezett beosztott lelkészek előre beadott írásbeli munkáinak elbírálásával, illetve – fejenként hatvan percben – a meghallgatásukkal töltött, nem volt hiábavaló, hiszen *Balázs Viktória,* a Debreceni Evangélikus Egyházközség, *Kozma Anett,* a Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus Ágostai Hitvallású Egyházközség, *Torzsa Tamás,* a Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség beosztott lelkésze és *Tóth Katalin,* a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium iskolalelkésze egyaránt megállotta a próbát. Így mindannyian parókus lelkészi bizonyítványt nyertek – tehát választhatók, gyülekezeti szolgálatra meghívhatók.

■ – HHÁ –

FOTÓ: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

Tóth Katalin, Balázs Viktória, Kozma Anett és Torzsa Tamás

A siker hét titka

Sokféle módon lehet meghatározni a sikert: státus, hatalom, előléptetés, pénz és megannyi más dolog. Egyik fontos mérőeszköze lehet az elért hatás – az a befolyás, amelyet emberek gyakorolnak a környezetükben lévőkre, akár a munkahelyükön, a lakóközösségükben vagy éppen az otthonukban.

Történelmileg és spirituális értelemben kevés embernek volt olyan nagy hatása, mint Pál apostolnak, akinek élettörténete és írásai megtalálhatók az *Újszövetség* lapjain. Pálnak óriási szerepe volt a keresztény hit terjesztésében az egész Római Birodalom területén, annak ellenére, hogy főleg gyalog járt. Képzeljük csak el, hogy mi mindent érhetett volna el, ha repülőgépen utazhatott volna, és mobiltelefonja, faxkészüléke is lett volna!

Bár sokan közülünk életünket az üzleti és a szakmai világnak szenteljük, azt gondolom, hogy Pál élete sok tanulságot tartogat, amelyeket a saját életünkben alkalmazhatunk. Pál sikeres életének a kulcsfontosságú elemei a következők:

Irányérzékelés. A siker eléréséhez fontos tudni, hogy merre tartunk – mik a céljaink. *„…nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért."* (Fil 3,14)

Megértés. Tudnunk kell kezelni a váratlan körülményeket és a nehézségeket, tudnunk kell a váratlan csapások fölé emelkedni. *„…mert én megtanultam, hogy körülményeim között elégedett legyek."* (Fil 4,11)

Elkötelezettség. Ha fontos vállalkozásba kezdünk, a sikerhez szükséges, hogy kitartsunk a nehézségek és a kihívások ellenére. *„…még az életem sem drága, csak hogy elvégezhessem futásomat és azt a szolgálatot, amelyet az Úr Jézustól azért kaptam, hogy bizonyságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról."* (ApCsel 20,24)

Irgalmasság. Ahogy Pál apostol is érzékeny maradt a környezetében lévők szükségeire, úgy nekünk is törekednünk kell arra, hogy a velünk dolgozók érdekeit védjük és képviseljük. *„…ha minden bölcsességnek birtokában vagyok, és ha teljes hitem van is, úgyhogy hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem, semmi vagyok."* (1Kor 13,2)

Lelkesedéssel teli hit. A sikeres vezetők erősen hisznek a küldetésükben, és a lelkesedésük ragadós. *„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem."* (Fil 4,13) Készen állok bármire általa, aki belső erőt ad nekem.

Szolgálni másokat. Az önközpontú vezetőknek általában rövid a „várható élettartamuk". Az a vezető azonban, aki odaszánta magát mások szolgálatára, hogy segítse őket a céljaikat elérni, lelkes követőket fog találni. *„Én pedig nagyon szívesen hozok áldozatot, sőt magamat is feláldozom a ti lelketekért."* (2Kor 12,15)

Tartós teljesítmény. Ahogy a szállóige emlékeztet: „Nem azt számít, hogyan kezdesz, hanem az, hogyan fejezed be." Ez különösen igaz Pálnál. *„Mindenütt szorongatnak minket, de nem szorítanak be, kétségeskedünk, de nem esünk kétségbe; üldözöttek vagyunk, de nem elhagyottak, letipornak, de el nem veszünk…"* (2Kor 4,8–9)

Próbálja meg ezeket a mindennapjaiban megélni, és figyelje meg a hatását!

■ Rick Warren

Forrás: Monday Manna

PALACKPOSTA

Örömöm teljessége

„Ezeket elmondom a világban, hogy az én örömöm teljes legyen bennük." (Jn 17,13b)

Emlékszel, ahogy táncoltunk? Emlékszel az éjszakai csámborgásokra? A kezünk már fájt és viszketett a tapsolástól. Micsoda koncertek! Félszavakból is értettük egymást. Szélrózsa.

Még ma is ott lüktet az evangélikus ritmus a lábunkban. Hiába nyújtjuk és lógatjuk az iskolapadokban. Még ma is ott őrizzük a nyár melegét a bőrünkön. Hiába hordja a havat a szél. Hiába pillant ránk jegesen a tanár: már megint elkalandoztál!

Ez az emlékezés több mint nosztalgia. Nosztalgiázni azon lehet, ami elmúlt. Ami véget ért, visszavonhatatlanul. Ami az öröm hűlt helye. Az emlékezés viszont fölidézi az örömöt. Megeleveníti. Újra jelenvalóvá teszi. Mint az emlékezés a Szélrózsára. A Szélrózsa ugyanis nem magában áll. Hanem olyan esemény, amely örömöt elevenít föl. Az Istennel találkozás örömét.

A Szélrózsa közel hozza Jézust. Jézus Krisztust, akivel már így vagy úgy, de találkoztunk. Jézust, aki azért jött, hogy elvezessen bennünket az élet örömére és az öröm teljességére. Jézust, aki leül közénk ünnepelni, mint egykor a kánai menyegzőn. Jézust, aki megtanítja, hogy alkohol nélkül is meg lehet részegülni. Jézust, aki megmutatja, hogy Isten szeretete jobb bármilyen partidrognál. Jézust, aki biztosít minket arról, hogy a buli nem marad abba, az öröm nem fogy el, a találkozások igazi barátságokká válhatnak, mert Isten országa már közöttünk van.

Az iskola különleges hely. Miközben odakint az őszből télbe, majd tavaszba fordul a világ, az iskola megmarad időtlen térnek. Miközben hétvégenként más és más helyet keresünk a kikapcsolódásra és szórakozásra, az iskola megmarad biztos pontnak. Az áhítatok, tanórák, csengők, szünetek mind-mind abban segítenek, hogy az iskola átlátható és biztonságot adó tér lehessen. Erre pedig nagy szükségünk van ahhoz, hogy megérleljük, növesszük és megerősítsük a bennünk rejlő hitmagvakat: a türelmet, a kitartást, az örömöt, a nyitottságot az újra. Hiszen minden tanóra egyre több mindent fed föl Isten csodálatos világából, ezzel együtt pedig Istenből is.

Az áhítatok nem hagyják, hogy elfeledkezzünk Jézus közelségéről, az imádságok megtartják és megszilárdítják barátságunkat vele. A szünetek, a folyosó végi sutyorgásokkal, a tanárok közvetlenségével átsegítenek a kedvetlen, erőtlen perceken, és kézzelfogható tapasztalattá teszik, hogy Jézus itt áll mellettünk. Hol egy diák, hol egy felnőtt képében tűnik elénk, és velünk marad a világ végezetéig. Az iskola áldott tér és áldott idő, mely valósággá, részünkké teszi az egyszeri élményt: Krisztus öröme teljessé lett bennünk.

■ Rozs-Nagy Szilvia

Névjegy:
Rozs-Nagy Szilvia
A Deák Téri Evangélikus Gimnázium iskolalelkésze vagyok. Amikor 2007-ben először nyitottam be az iskola kapuján, egy álomba kapcsolódtam be. Az iskola összes munkatársával azon dolgozunk, hogy diákjaink egy fölkészült és hiteles keresztény közösség részesei, tevékeny alkotói és alakítói legyenek. Kezeink nem akarják hagyni, hogy nemzedéki, felekezeti vagy családi háttérből fakadó szakadékok épüljenek, ezért összekulcsolva átívelnek felettük, megtartanak, és Istenhez emelnek. Azóta is ebben az álomban élek.

OSZTOZÓ

Farsangi hangulatban

Igazán nem panaszkodhatsz, rég nem volt az ideihez hasonló hosszú farsangi szezon. A böjt kezdetéig pedig még mindig van két és fél hetünk, ezért e heti *Osztozó* rovatunkban is a táncé, az örömzenélésé és a nevetésé a főszerep.

Az *ExperiDance* több mint egy táncegyüttes. Náluk a zene, a mozgás, a jelmez és a fény mindegyike fontos. Ezerháromszáz előadáson tapsolhatott már nekik a közönség. Eltáncolták népünk ezeregy évét, bepillantást engedtek táncjátékukkal a nagyidai cigányok és *Mátyás* király életébe is. *Boldogság 69:09* címet viselő előadásuk szüleink gyermekkorát, az 1969-es esztendőt, illetve 2009-et idézi. A szereplők keresik a boldogságot a negyven évvel ezelőtti és a mai Magyarországon is. Közben a két kor könnyűzenei slágerei szólnak az *Illéstől* a *Kispál és a Borzig.* Az *ExperiDance* következő különleges időutazása február 27-én lesz Budapesten, a Művészetek Palotájában.

A Szélrózsa-utótalálkozón túl is elcsípheted az evangélikus ifjúsági találkozó hangulatát. Ezúttal a fővárosi Erzsébet téri Gödörben. Február 27-én, vasárnap este fél 9-kor, az *Etnogödör* koncertsorozat részeként a *Mezítláb* együttes koncertezik. Több Szélrózsán is hallhattad már őket. Koncertjeiket egyszerre jellemzi a hagyománytisztelet és az alázat a múlt értékei iránt, valamint a kísérletező jókedv. A *Mezítláb* feje tetejére állítja a népzenét. Ahogyan ők írják honlapjukon *(www.mezitlab.com):* „Tiszteljük a népzenéből előtörő őszinte erőt, amelyet időnként páratlan lüktetéssel, disszonáns futamokkal megfűszerezve fiatal lendülettel próbálunk átadni a hallgatóinknak." A koncertre készülve üsd be a Youtube keresőjébe a „Mezítláb: Széki csárdás" szókapcsolatot!

FOTÓ: LUKÁCS GABI

A Mezítláb koncertje a tavaly nyári Szélrózsán

Az otthon maradók pedig kapcsolják be tévéjüket 27-én, és hangolják készüléküket a Filmmúzeumra! Este nyolc után öt perccel találkozhattok a *Kaleb* nevű fiatal csavargóval, aki különböző vásárokon lép fel bűvészmutatványaival. *Deborától,* dúskeblű szerelmétől megtudja, hogy a közelben jár egy konkurens názáreti, akit Jézusnak hívnak. A víz borrá változtatásától nem esik hanyatt, ezt a „trükköt" ő is ismeri, de a vízen járás lenyűgözi. Mivel úgy véli, hogy a názáretinek nem sok érzéke van a biznisszhez, a Gecsemáné-kertben felajánlja neki segítségét… *A lator* című francia–olasz vígjáték bizonyára vidámsággal fűszerezi meg a farsangi vasárnapot.

■ Jenő

Az oldalt szerkesztette: Vitális Judit

Szélrózsa-hosszabbítás

▶ *Folytatás az 1. oldalról*

Az önkéntessarokban ezúttal az evangélikus egyház diakóniai osztálya, a Magyarországi Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE), a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ), az Ökumenikus Ifjúsági Iroda (ÖKI) és a Keresztény Önkéntesetek Szövetsége az Ifjúságért (KÖSZI) mutatkozott be.

Volt *láthatatlan színház,* a MÖSZ elhozta a Marczibányi térre a migrációt bemutató vándorkiállítását is, a KÖSZI által szervezett *élő könyvtárban* pedig az érdeklődők tíz, nem mindennapi élethelyzetben lévő embert „kölcsönözhettek ki".

FOTÓK: LUKÁCS GABI

Önkéntessarok

A MÖSZ vándorkiállításán a be- és kivándorlók élethelyzetével ismerkedhettek az érdeklődők

Tengerre, Szélrózsa!

Volt már ifjúsági találkozó többek között a dunántúli dombok lankáin, az Alföld közepén, az osztrák határ közeli hegyek lábánál. Bár az elmúlt nyáron a vízpartot is újfent kipipálhatták, a szervezők úgy döntöttek, e tekintetben „ismétlés" lesz a 9. országos evangélikus ifjúsági találkozó. Jövőre ugyanis – hangzott *Gáncs Péter* elnök-püspök bejelentése – a Balaton partjára, egészen pontosan Fonyódligetre költözik a Szélrózsa. A Somogy Megyei Gyermektábor vezetője, *Szegedi Ágnes* – miként a Marczibányi téren is elmondta – nagyon várja már az evangélikus fiatalokat.

Ugyancsak lelkesen készülnek a 2012. július 18. és 22. közötti találkozásra a házigazda gyülekezet tagjai is. Ennek kifejezéseképpen még egy evezőt is küldtek a Tízeknek. Az ajándékot – melynek párját saját templomukban őrzik – *Czöndör István,* a Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi Társult Evangélikus Egyházközség vonzáskörzetében élő hívek pásztora adta át Mesterházy Balázsnak. Egyúttal tolmácsolta is a helyiek üzenetét, melyet az evezőre is felírtak: *„Evezz a mélyre!"* (Lk 5,4)

■ Vitális Judit

Stafétaváltók

Tavaly október 1-jén *Smidéliusz Gábor* utódaként *Mesterházy Balázs* lett a Szélrózsa-atya. Smidéliusz Gábor nevéhez – aki egyházunk ifjúsági bizottságának elnökeként és Tízek-tagként aktívan kiveszi majd a részét a soron következő országos evangélikus ifjúsági találkozó szervezéséből is – két Szélrózsa és egy utó-, illetve egy előtalálkozó fűződik.

– Mind a két találkozóra lelkesedéssel tekintek vissza. Úgy gondolom, a 2008-as kőszegi Szélrózsa kiemelkedően jól sikerült, és a gyönyörű szarvasi helyszínben rejlő lehetőségeket is igyekeztünk kihasználni.

2009-től kezdődően – a nyári nagy táborokhoz képest családiasabb hangulatú – utó-, illetve előtalálkozókat is tartunk. A tél végéhez közeledve a fiatalok nemcsak a nyári élmények felelevenítését igénylik, hanem lelki feltöltődésre, „spirituális vitaminra" is vágynak.

– Mi jelentette a legnagyobb örömöt?

– Látni, hogy újabb és újabb generációk kapcsolódnak be a Szélrózsa vérkeringésébe. A legnagyobb élmény ennyi fiatallal együtt munkálkodni egy-egy találkozó létrejöttéért. Kőszegen ötszáz, Szarvason háromszáz önkéntes munkatársunk volt. Úgy érzem, ebben az összefogásban rejlik a Szélrózsa egyik nagy titka.

* * *

A február 12-ei Szélrózsa-utótalálkozó fő koordinátora már Mesterházy Balázs volt.

– A találkozások és a mosolyok jelentették számomra ma a legtöbbet. Hálás vagyok érte, hogy olyan emberekkel dolgozhatok együtt, akikben megbízhatok, és akiknek a munkája miatt nem kell szoronganom. A gyermek- és ifjúsági osztály hathatós segítségével, hetven munkatárs közreműködésével valósult meg a program. Lelkesítő így indulni előre, Fonyódliget felé.

– Korábban voltak olyan hírek, hogy megszűnik a Tízek…

– Valóban volt egy olyan elképzelés, hogy az ifjúsági bizottság a saját hatáskörébe vonja a találkozó szervezését, de rájöttünk, a gyakorlatban továbbra is csak úgy tud működni a dolog, ha a konkrét feladatokat egy külön stáb és az általuk felkért munkaági felelősök irányítják. Az újraalakult Tízeknek elődömön, Smidéliusz Gáboron kívül *Baranyay Csaba, Czöndör István, Cserháti Sándor, Dobos Réka, Lázárné Skorka Katalin, Magyar Csaba, Pál Marietta, Réz-Nagy Zoltán* és *Végh Szabolcs* lett a tagja. A korábbi Tízek-tagok közül többen tanácsadóként segítik a munkánkat.

A tervek szerint március elején ülünk össze legközelebb. Azon dolgozunk majd, hogy év végére nagyjából összeálljon a program váza. A találkozó mottójára már most vannak javaslatok, hamarosan választunk is közülük.

– A Balaton partján még nem volt Szélrózsa.

– A konkrét helyszín kiválasztásánál nem feltétlenül a magyar tenger volt a cél. Olyan kompakt táborhelyet kerestünk, ahol minden programot ugyanazon az összefüggő területen belül tudunk megrendezni. A fonyódligeti tábor megfelelt ennek a kritériumnak. A Somogy-Zalai Egyházmegye területén pedig még nem volt ilyen nagyszabású egyházi rendezvény. A helyi, bizonyos szempontból szórványhelyzetben lévő gyülekezet támogatásáról biztosított bennünket; a Szélrózsa missziós fellendülést jelenthet a térségnek.

■ V. J.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

„Evezz a mélyre!" – Szegedi Ágnes, Mesterházy Balázs, Gáncs Péter, Smidéliusz Gábor és Czöndör István a fonyódligeti helyszín bejelentésekor

Mekkora egy jegygyűrű súlya?

Ellentétben a témát feldolgozó darabok többségével, *Az aranyműves boltja* nem a humor eszközével kívánja bemutatni a párkapcsolatok természetét – *II. János Pál* pápának ez az oratorikus elmélkedése a házasság szentségéről szól. A kecskeméti Katona József Színház Kelemen László Kamaraszínházában 2010 adventjének első vasárnapján mutatták be a darabot, amelyről az előadás rendezőjével, *Cseke Péter* igazgatóval beszélgettünk.

– Ezt a darabot *Karol Wojtyla* 1960-ban krakkói érsekként írta, *Andrzej Jawień* álnéven. A művészetekkel még a város megszállása után, egyetemi tanulmányai idején köteleződött el; előadásokat rendezett, és színészként is „működött". Verseket és színdarabokat is írt, melyeket egyáltalán nem prédikációknak vagy a térítés eszközének szánt. Nem papként, hanem művészként alkotott. Egy helyütt így ír: „A művészi alkotás mindig váratlanul születik. Az ihlet a lélek titka."

– Mikor találkozott először Az aranyműves boltjával?

– Egy barátomtól, *Balássy Pétertől* – Wojtyla több alkotásának magyarra fordítójától – kaptam ajándékba a darabot, amikor a Szentatya először járt Magyarországon. Elkezdtem olvasni, és mélyen megérintettek a benne található gyönyörű gondolatok. Könyvtáram egyik becses helyére tettem, és tudtam, egyszer még dolgom lesz vele.

Később egy másik igen jó barátom, a Budapest-Rózsák terei Árpád-házi Szent Erzsébet-templom plébánosa, *Vértesaljai László* atya kikerült a Vatikánba. Tőle kaptam egy olyan kazettát, amelyen a Szentatya versei hallhatók a híres olasz színész, *Vittorio Gassman* tolmácsolásában. Annyira tetszett, hogy eldöntöttem: megpróbálom megszerezni a jogokat a magyar kiadáshoz. Az *Útitársaknak* című CD végül Magyarország apostoli nunciusának, *Julius Janus* atyának a közbenjárása nyomán készülhetett el.

Közben *Az aranyműves boltjával* is „házaltam", de sehol nem fogadták tárt karokkal az ötletet. Miután kineveztek a kecskeméti színház igazgatójának, adott volt a lehetőség, hogy műsorra tűzzem. A Vatikán ezúttal is szigorúan megszabta, milyen feltételekkel járul hozzá a darab előadásához. Ragaszkodtak hozzá, hogy II. János Pál rendelkezésének megfelelően oratorikus formában vigyük színre, és eredetileg jelmezeket és díszleteket sem engedélyeztek. Végül némi dramatizálásra mégis lehetőségem nyílt.

– A tekintetben is voltak megkötések, hogy milyen zenei betétek lehetnek a darabban?

– A zeneválasztásban teljes szabadságot élvezhettem. Mióta Kecskeméten vagyok, vasárnapi misére

legtöbbször a Szent Miklós-templomba vagy más néven a barátok templomába járok. Itt hallottam a *Barátok* zenekart, amely azokat a dalokat játssza, amelyeket fiatalabb koromban magam is gyakran énekeltem. Őket kértem fel, hogy működjenek közre az előadásokon, és hogy közösen találjuk ki, milyen számok illenének a darabba.

– A három idősíkon játszódó, egymásba fonódó monológokon keresztül három pár történetébe pillanthatnak be a nézők…

– A darab első, 1939-ben játszódó része *Teréz* és *András* jegyességéről szól. Régóta barátok már, amikor megbizonyosodnak arról, hogy az

FOTÓ: WALTER PÉTER

Teréz szerepét Cseke Péter felesége, Sára Bernadette, András szerepét Fazekas Géza alakítja

életük csak együtt folytatódhat. A szerelem érzéséhez gondolat, határozott szándék is társul. Házasságuk – a *Szentírás* példázatából vett hasonlattal élve – kősziklára épül.

Anna és *István* házassága ugyanakkor hirtelen jött érzelemből köttetett. Nincs igazi alapja, homokra épült. 1947-ben járunk; kapcsolatuk ekkorra már kezd végérvényesen szétszakadni. Az asszony, akinek szemszögéből a történetet megismerjük, csak vergődik a kapcsolatban.

A harmadik egységben – 1960-at írunk – a két korábban megismert házasságból született gyerekek, *Kristóf* és *Mónika* terveznek házasságot kötni. Közös életükre készülve azon gyötrődnek, vajon létezik-e egész életen át tartó szerelem. Mindketten más-más példát hoznak magukkal: Kristóf még egészen kicsi volt, amikor a háborúban elesett az édesapja; Anna azt látja, hogy szülei egy fedél alatt élnek ugyan, de lélekben külön utakat járnak.

A szereplők sorsát végigkíséri *Ádám* is. Ő az, aki az okos és a balga szüzekről szóló példázat (Mt 25,1–13) felidézésével arra figyelmeztet bennünket, hogy legtöbbször mi is alva járkálunk, és nem állunk készen a Vőlegény érkezésére. Az elkeseredett, házasságát felrúgni készülő Annának segít felismerni, mit is tegyen ebben a helyzetben. A darab végén pedig – talán még idejében – Anna férje, István is rádöbben, hogy milyen felelősséget is jelent a házasság: ha két ember valaha úgy döntött, hogy összekötik az életüket, akkor mindkettejüknek tenniük is kell azért, hogy működjön a kapcsolatuk.

– Mindhárom történetben fontos szerepe van az aranyműves boltjának.

– A darabban eredetileg András és Anna idézik fel az aranyműves szavait, aki az én rendezésemben sem jelenik meg a színpadon, viszont *Bőzsöny Ferenc* gyönyörű bariton hangján megszólal. Drámai pillanata a darabnak, amikor Anna elmegy hozzá, hogy eladja a jegygyűrűjét, ami már semmit nem jelent neki, és ő azt mondja: hiába teszi az ékszert a mérlegre, az nem jelez semmit. Mert a jegygyűrűk külön-külön mit sem érnek – csak párosával van „súlyuk".

■ – VITÁLIS –

FOTÓ: WALTER PÉTER

Erő, szeretet, józanság

Házasságkötések megáldása alkalmából ritkán idézett szentírási igére irányította a *házasság hete 2011* nyitó sajtótájékoztatóján – február 11-én az Országház Fidesz-frakciótermében – megjelentek figyelmét *Steinbach József.* A Dunántúli Református Egyházkerület püspöke Pál apostol *Timóteushoz írt második leveléből* idézett: *„Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét."* (2Tim 1,7) Márpedig bizonyára az életre szóló elköteleződéstől való ódzkodás is közrejátszik abban, hogy Magyarországon 2002 és 2009 között a házasságkötések száma mintegy nyolcezerrel csökkent. Ráadásul ma már a házasságok több mint hatvan százaléka válással végződik; ez az arány egy évtizeddel ezelőtt még „csak" ötvenszázalékos volt.

A riasztó statisztikák ellensúlyozásaképpen *Soltész Miklós,* a sajtótájékoztató első felszólalója azt is elmondta: a felmérések szerint a házasság még mindig a legfontosabb értékek

FOTÓ: KISS TAMÁS

Novotny Zoltán, Bíró László, Rónaszékiné Keresztes Mónika, Soltész Miklós, Steinbach József, Szabóné Nemesy Krisztina és Szabó Endre

közé tartozik, és szívük szerint az emberek átlagosan eggyel több gyermeket vállalnának, mint amennyi végül megszületik. Ezért – tette hozzá a Nemzeti Erőforrások Minisztériumának szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkára – a polgári kormány családi adókedvezményekkel és a gyes megreformálásával kívánja családalapításra és gyermekvállalásra ösztönözni az állampolgárokat, és szorgalmazza a családi életre nevelés beépítését a tantervbe.

Divattá kell tenni a családot – foglalta össze a feladatot *Rónaszékiné Keresztes Mónika* országgyűlési képviselő, az Országgyűlés népesedéspolitikai albizottságának elnöke. Követendő és követhető példaként kell megjeleníteni a házasságkötést és a gyermekvállalást, nem elhallgatva azt sem, hogy ezek „műhelymunkája" bizony hitet és türelmet igényel.

Miközben azonban ezt az ideált felmutatjuk, és a házasság és a család pótolhatatlanságáról tanúskodunk, vigyáznunk kell arra, hogy ne okozzunk fájdalmat azoknak, és ne rekesszük ki azokat, akiknek ez (még) nem adatott meg! A figyelmeztető szavakon túl *Bíró László* tábori püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családreferens püspöke, a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke azt is megfogalmazta, szerinte miért is olyan népszerű a házasság hete. Értékvesztő, ugyanakkor az értékeket nagyon is fontosnak tartó, atomjaira bomló, de közben emberi kapcsolatok után sóvárgó társadalomban élünk, és ez az ösztönös vágyódás emeli a kezdeményezést ünneppé.

A házasság hete – miként azt a moderátori feladatot ellátó *Novotny Zoltán* újságíró, a Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke is felidézte – tizenhat éve indult el Angliából (a sajtótájékoztatót a mozgalom alapítója, *Richard Kane* is megtisztelte jelenlétével); hazánkban a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa honosította meg 2008-ban.

Az idei év házaspárjának a négy gyermeket nevelő *Szabó Endre* orvost, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének korábbi elnökét és feleségét, a február 11-én éppen születésnapját ünneplő *Szabóné Nemesy Krisztina* gyógyszerészt választották, akik a sajtótájékoztatón a *Veled vagyok egész* mottóról beszéltek az egybegyűlteknek. *(Lapunk olvasóival az EvÉlet múlt heti számában osztották meg gondolataikat. – A szerk.)*

Példájukkal maguk is alátámasztották mindazt, amiről a már idézett bibliai szakasz kapcsán Steinbach József beszélt. A református püspök szerint Krisztus gyermekeiként a házasságunk „működtetéséhez" is kapunk segítséget: felülről való erőt az eskü megtartásához, olyan szeretetet, amely képes háttérbe szorítani, sőt feláldozni önmagát a másikért, és józanságot ahhoz, hogy a kapcsolatot odafigyeléssel, tudatos munkával ápolni tudjuk.

■ V. J.

Budapesti koncertjét megelőzően az alberti evangélikus gyülekezet templomában vendégszerepelt múlt szombaton *Mekis Péter* orgonaművész és a – *Brebovszky Klára* vezette – *Boyzless Voice* kórus *(képünkön).* A házasság hete alkalmából a településen első ízben szervezett istentisztelet igehirdetője a tizedik házassági évfordulóját ünneplő *Péter Zoltán* ceglédi evangélikus lelkész volt.

■ LUKÁCS GABI *felvétele*

Massa Simon emlékezete

A budapesti Polaris Csillagvizsgálóban február 26-án e sorok írójának szervezésében tartják meg a hazai csillagászattörténészek éves seregszemléjét, a csillagászattörténeti találkozó 2011 elnevezésű rendezvényt.

A tavalyi összejövetel egyik legizgalmasabb előadását *Farkas Gábor Farkas,* az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Tárának osztályvezetője tartotta. *Égre írt történelem – Létező és képzeletbeli égi jelenségek Magyarországon a XVI. században* címmel a középkori Magyar- és Erdélyország csillagászati megfigyeléseit vette sorra: valós jelenségeket, valamint elképzelt vagy hibásan azonosított látnivalókat, az üstökösöktől kezdve a légköroptikai jelenségekig.

A prezentációban említett asztronómusok, kalendáriumírók, a jelenségeket megfigyelő és lejegyző vagy évtizedekkel későbbi krónikákban ezekről a közszájon forgó eseményekről írásban nyomot hagyó polgárok, tanítók és lelkészek többsége felvidéki és erdélyi evangélikus volt.

Egyikük a négyszázhetvenöt esztendeje született *Massa Simon,* aki egy 1549. január 14-i légköroptikai jelenségről tudósított. A megfigyelt esemény az úgynevezett halojelenségek csoportjába tartozik. Kialakulásukért a rossz időjárás előhírnökeként megjelenő cirruszfelhőkben lebegő apró jégszemcsék a felelősek. Fénytörő hatásuk révén a Nap és a Hold képe az égbolt más pontjain „égi délibábként" jelenhet meg. A szakirodalomban szereplő megnevezésük melléknap és mellékhold. A Nap és a Hold körül kialakulhatnak fényes körívek, naphalók és holdhalók is, illetve ezekhez kapcsolódó úgynevezett érintő ívek.

A Massa által leírt esetben három melléknap tűnt fel az égbolton. Mivel ekkoriban a légköri látványosság valódi fizikai hátterét nem ismerték, a jelenséget megfigyelő brassói polgárok – és több más krónikaíró is – a neves reformátor és humanista, *Johannes Honterus* kilenc nappal később bekövetkező halálával hozták összefüggésbe.

Massa Simon (Simeon) életéről részletesebb adatokat találhatunk *Szinnyei József Magyar írók élete és munkái* című művében, illetve az *Allgemeine Deutsche Biographie* című munkában. Massa 1536-ban Brassóban született német eredetű családban. Apja, *Keresztély* a Brassó vármegyei Rozsnyó evangélikus lelkésze volt. Simon 1563-tól szülővárosa lutheránus gimnáziumának rektoraként működött. 1569-től ő is a lelkészi pályát választotta, és a szászhermányi erődtemplom gyülekezetében szolgált. 1580-ban édesapja egykori állomáshelyén, Rozsnyón folytatta papi pályafutását. 1591-ben Brassó városi lelkészévé választották.

Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy Massát lutheránus kortársai a kriptokálvinista irányzat képviselői között tartották számon. Életének hatvankilencedik évében, 1605. november 8-án szülővárosában hunyt el.

A Honterus halálához kapcsolt naphalo-leírásokat nevezetes krónikájában hagyta az utókorra. A *Chronicon Transilvaniae* kéziratos formában készült. Idővel többen bővítették és folytatták. Kiindulópontja az Úr 997. esztendeje. Massa kronológiáját *Fuchs Márkus, Lupinus Keresztély* nagyszebeni városi lelkész, *Oltard János* és végül *Ziegler János* látta el újabb és újabb kiegészítésekkel, egészen 1699-ig. Ebben a formájában látott napvilágot nyomtatásban: *Joseph Trausch* szerkesztésében jelent meg *Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum…* címmel 1847–48-ban Brassóban, két kötetben.

Bár a krónika eredeti szerzőjének emlékezete az évszázadok során majdhogynem feledésbe merült, reményeink szerint e rövid írással a 21. század számára is sikerült megidézni a szász krónikás-rektor-lelkész, Massa Simon alakját.

■ Rezsabek Nándor

Istentiszteleti rend • 2011. február 20.

Hetvened vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Mt 20,1–16; 1Kor 9,24–27. Alapige: Ézs 1,11–17. Énekek: 320., 363.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bolba Márta; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., összegyülekezés napja) Mártonffy Marcel; du. 2. Féner Tamás fotóművész tárlatmegnyitója; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., liturgikus istentisztelet) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv., kantátazenés istentisztelet) D. dr. Harmati Béla; du. 6. (úrv., ifjúsági) Kovács Áron; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Haller u. 19–21., I. em.** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (vespera) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; de. fél 11. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (családbarát istentisztelet) dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bolba Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; du. 6. (zenés áhítat) dr. Bácskai Károly; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Zsíros András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Zsíros András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Kósa László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Kósa László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szitás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Ittzés István.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Készül a hazai vallási közösségek leltára

Készül a magyarországi egyházak leltára – adta hírül a *Magyar Nemzet* című napilap február 7-ei száma.

A munkát *Máté-Tóth András* valláskutató vezeti a Szegedi Tudományegyetem munkatársaival közösen. Indokuk: a magyar társadalomnak joga van tudni, hogy melyek azok a vallási közösségek Magyarországon, amelyek mindmáig megmaradtak, és ténylegesen működnek.

Adataik szerint jelenleg 307 vallási közösség van bejegyezve. Közülük 143 rendelkezik telefonszámmal, 125 volt telefonon elérhető, 126-nak van honlapja, és hat olyan akad, amely nem tartja magát vallási közösségnek.

Magyarországon száz ember is elegendő ahhoz, hogy egyházat lehessen alapítani. Hogy miként lehetne elejét venni az álegyházak létrejöttének, arról a kutató azt mondta: megérett az idő arra, hogy a vallási közösségek jogi státusa ügyében társadalmi konszenzus szülessen, ami magával kell, hogy hozza az egyházi törvény módosítását, különös tekintettel az egyházalapítási kritériumokra.

A valláskutató következtetése szerint megalapozottan feltételezhető, hogy a bejegyzett vallási közösségeknek legalább a fele ma már csak papíron létezik – olvasható a napilapban.

Ökotérkép

Első lépés a fenntartható fejlődéshez vezető úton

▶ **A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon *Komplex fenntarthatóság* című (KEOP 6.2.0./B/-09-2010-0012 azonosítószámú) mintaprojektjének infrastruktúra-fejlesztési része a befejezéséhez közeledik. Felszerelték a napkollektorokat, napelemeket, a falhűtés csövei a gipszkarton borítás alatt láthatatlanul behálózzák az étterem, a konferenciaterem és a szobák plafonját; állnak a kazánház és a kerékpártároló falai és teteje, az esővízgyűjtő tartályok a föld alá helyezve várják az égi áldást. (A fejlesztésről képek láthatók a *http://balatonszarszo.lutheran.hu/* oldalon, illetve az otthon Facebook-oldalán.)**

Kevesebb víz, hulladék, energia, több megtakarítás, tisztább jövő

Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon Balatonszárszó

A projekten dolgozók azonban nem pihenhetnek, hiszen az adminisztratív feladatok mellett a pályázatban vállalt tájékoztatási kötelezettségeknek is eleget kell tenniük. Az elkövetkezendő időszakban több fórumon – magában az intézményben és több egyházmegyénkben is – előadásokra, környezetvédelmi-energetikai konferenciákra, „road-show-kra" kerül sor a fejlesztéssel kapcsolatban.

Itt, az *Evangélikus Élet* hasábjain, kihasználva, hogy az egyháztagok, gyülekezetek, intézmények széles körét érhetjük el, havonta tervezünk rövid ismertetőt megjelentetni, amelyben a projekt aktuális fejleményein túl azokat a hasznos tudnivalókat, lehetőségeket, módszereket is közzétesszük, amelyeket a kisebb-nagyobb közösségek – akár háztartások, gyülekezetek is – alkalmazhatnak, csökkentve rezsiköltségeiket és a környezet terhelését.

Minden konkrét céllal végrehajtott fejlesztés előfeltétele, hogy tisztában legyünk adottságainkkal, lehetőségeinkkel, rámutassunk a hiányosságainkra, így tisztázzuk a fejlesztendő célterületeket, a fejlesztés irányait. Balatonszárszón sem történhetett ez másként: miután a fejlesztési koncepcióhoz illeszkedő forrást, pályázati kiírást találtunk, fel kellett mérnünk, hogy a víz- és energiafelhasználás, a hulladékkezelés területén, illetve a különböző környezeti terhelést okozó tevékenységeket tekintve hogyan is áll az otthon. Megvizsgáltuk, milyen jellemző folyamatok vannak, melyek azok a területek, ahol kell és tudunk is változtatni, hogy a környezetet érő kockázatokat minimálisra csökkentsük.

Ehhez a legjobb eszköznek az „ökotérkép" módszertan látszott.

Az ökotérképezést *Heinz-Werner Engel* belga ökotanácsadó fejlesztette ki. Az eszközt Belgiumban az ABECE (The Belgian Association of Eco Counsellors), nemzetközi szinten az INEM (International Network for Environmental Management) terjesztette. A magyar változatot a Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület (KÖVET-INEM Hungária) készítette el 2000 októberében.

Az ökotérkép elsősorban háztartások, kisvállalkozások által használható, az aktuális környezeti állapot feltárását és a környezeti kockázatok azonosítását segítő módszer. Előnye, hogy átfogó és szemléletes képet ad arról, hol tartunk a környezetvédelem terén, valamint hogy a háztartás, a vállalkozás tagjainak részvételével készíthető el, így mindenki legalább alapszinten tisztában lehet az őt és munkahelyét közvetlenül érintő egészségügyi, ökológiai, természetvédelmi, technikai hatásokkal. Ez a tudás és szemléletmód segíthet a „gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan" elv alkalmazásának elsajátításában, amely egyik alapja a fenntartható fejlődést középpontba helyező működésnek.

A környezeti állapot felmérése során az adott létesítménynek és környezetének az alaprajzán, térképén többféle tényezőt jelölünk. Vizsgáljuk és ábrázoljuk például az energiafelhasználást, az energiahatékonyságot, a hulladékgazdálkodást, a víz-fogyasztást, a szennyvízkeletkezést, a talajterhelést éppúgy, mint a levegő állapotát, az elhelyezkedésből adódó esetleges zavaró tényezőket – szagok, zaj, por –, illetve az ezekből fakadó kockázatokat, majd az adatok ismeretében határozzuk meg a teendőket.

Balatonszárszón az otthon munkatársai mellett a Menyegző Értékőrző Egyesület (amely a kulturális, történelmi, népi értékek megőrzésén túl az épített és a természeti környezet védelmét is célul tűzte ki) önkéntesei készítették el az ökotérképet.

Térképünk szerint a beavatkozásokat az otthonban az alábbi három szempont szerint kellett megtervezni: a környezeti terhelés csökkentése, fenntarthatóbb, anyag- és költséghatékony működés (a víz-, villamos- és fűtésienergia-felhasználás, a keletkező hulladékok csökkentése), a környezeti tudatosság növelése (dolgozók, vendégek és a szélesebb egyházi közvélemény tájékoztatása, képzése).

Az ökotérkép segített megismerni intézményünk működését, jól támogatta a későbbi projekttervezői munkát, illetve segít abban, hogy a fejlesztés eredményeit mérni tudjuk. Jó szívvel ajánljuk saját ökotérképük elkészítését mindazon háztartásoknak, intézményeknek, gyülekezeteknek, amelyek tenni szeretnének energiahatékony, környezettudatos működésükért, fenntartható fejlődésükért. (A módszertani ismertető elérhető: *http://www.14000registry.com/pdf/ecomaph.pdf*)

■ Kocsis István

Programsorozat a környezet- és teremtéstudatos életmódért

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Szociáletikai Bizottsága indította útnak február 5-én, szombaton Tégláson azt az ökumenikus programsorozatot, mely az *Új Magyarország fejlesztési terv – Környezet és energia operatív program* (KEOP 6.1.0/B) pályázatának támogatásával valósul meg. A program hivatalos címe: *Tradicionális és innovatív értékek tudatosítása és érvényre juttatása a fenntartható közösségi életmód szolgálatában,* rövidebben: *Tradícionális és innovatív értékek dialógusban* (TIÉD). A program felelőse *dr. Bóna Zoltán,* a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtitkára, szakmai vezetője pedig *dr. Béres Tamás* docens, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rendszeres Teológiai Tanszékének vezetője.

Téglás egyben a pályázat székhelye, a Téglási Református Egyházközség pedig a program első házigazdája. A pályázat keretében februártól októberig tizenkét településen kétnapos rendezvényeket tartanak, melyeknek keretében előadások, kiscsoportos műhelymunka, kerekasztal-beszélgetés, vetélkedő, kézműves-foglalkozás, kulturális est és istentisztelet várja a résztvevőket: fiatalokat és az idősebb korosztályt, családokat, gyülekezeti tagokat és a település

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

minden lakóját felekezeti és vallási hovatartozástól függetlenül.

Mindezek célja, hogy tudatosítsák a programban részt vevőkkel saját, közösségi életvitelük fenntartható elemeit, emellett világossá váljon a változtatás szükségessége vagy lehetősége. Olyan közös tanulásról van tehát szó, amelyben a saját életvitelünket, szemléletünket és hétköznapi gyakorlatunkat vizsgálhatjuk meg, és a szükséges tanulságot levonva léphetünk tovább.

A hasznos ismereteket nyújtó, szakemberek által tartott előadásokon olyan területek kerülnek elő, mint az ökológia, energetika, építkezés, táplálkozás, egészségmegőrzés, munka, szabadidő és közlekedés. A műhelymunkák során a kisebbek (zenés) kézműves-foglalkozáson éneket tanulhatnak, természetes anyagokból játékot készíthetnek. A felnőttek beszélgetésen, drámafoglalkozáson vehetnek részt, és megvizsgálják azokat a lehetőségeket és nehézségeket, amelyek saját lakóhelyükön, szűkebb közösségükben jellemzőek. Ebből kiindulva olyan kisebb tervet állítanak össze, amely a mindennapokban is megvalósítható. A olvasó- és meditációs sarokban különféle kiadványok, információs anyagok várják a téma iránt érdeklődőket.

A szervezők odafigyelnek, hogy ha lehet, helyi termelőktől származó, az egészséges táplálkozásnak megfelelő ételeket kínáljanak az étkezések során, megismertetve egy-egy hagyományos specialitást is. A rendezvény ideje alatt méltányos kereskedelemből származó (fair trade + fair plant) kávét és teát fogyaszthatnak a résztvevők, hogy kedvet kapjanak az otthonra való beszerzéshez is.

A program részcéljai között szerepel a fenntartható életmódhoz elengedhetetlenül szükséges összefogás, közös felelősségvállalás hangsúlyozása és elősegítése, melynek különösen jó alapot nyújthatnak az egyes gyülekezetek, közösségek.

Az alábbi helyszíneken és időpontokban lesznek evangélikus gyülekezetek a program házigazdái: Balassagyarmat, február 19–20.; Mezőberény, április 9–10.; Pápa, április 14–15.; Sopron, szeptember 24–25. A további helyszínekről, időpontokról és friss hírekről a pályázat keretében indított honlapon olvashatnak az érdeklődők: *http://tied.meot.hu.*

■ JCsCs

Lapzártánkkor tárgyalták

Az egészséges környezethez való jog és a jövő nemzedékek érdekeinek képviselete a készülő magyar alkotmányban című konzultációra került sor február 14–15-én a jövő nemzedékek országgyűlési biztosának irodája és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen működő Jean Monnet Tanszék szervezésében. A rendezvényen – *Felelős teremtménytársssá nevelés a prevenció jegyében, avagy a faültetők reménysége* címmel – előadást tartott a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, *Gáncs Péter* is.

FOTÓ: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

A szügyi evangélikus gyülekezetben és szórványaiban töltötte a vízkereszt ünnepe utáni utolsó vasárnapot *dr. Fabiny Tamás,* az Északi Egyházkerület püspöke. Előbb Patvarcon, majd az anyagyülekezetben hirdette az igét, továbbá tájékozódott a szügyi parókiaépítés terveiről. Ezt követően Mohorán abban a templomban prédikált, amelyben 1882-ben *Mikszáth Kálmán* másodszor is házasságot kötött *Mauks Ilonával.* A szolgálati körút *Madách Imre* falujában, Csesztvén ért véget. A liturgiát minden esetben *Blatniczky János Dániel* helyi lelkész végezte.

HIRDETÉS

BÉRES Az egészséges emberért

Betegség vagy kikapcsolódás?

Tél vége felé mindnyájan érezzük, hogy szervezetünk igen legyengült, hamar elfáradunk, reggelente kimerülten ébredünk. Ha szervezetünk megnövekedett vitamin-, ásványi anyag- és nyomelem-szükségletét nem pótoljuk megfelelően, az immunrendszerünk képtelen lesz védelmet nyújtani a betegségekkel szemben, így az általában tavaszig tartó időszak csak a megfázásról, a nátháról és a kisebb-nagyobb megbetegedésekről szól.

Több módon is erősíthetjük szervezetünk ellenálló képességét: kerüljük a rendszertelen étkezést, fogyasszunk minél több zöldséget és gyümölcsöt, ne feledkezzünk meg a kellő mennyiségű folyadékfogyasztásról, törekedjünk a stressz kerülésére, iktassunk be minél több testmozgást a mindennapjainkba.

A megfelelő, kiegyensúlyozott étrend mellett immunrendszerünk komplex védelméhez a Béres Gyógyszergyár legújabb terméke, a **Béres Immun Herbal** is segítséget nyújthat. A készítmény növeli a szervezet ellenálló képességét, természetes hatóanyagokkal és a ginzeng, illetve az echinacea gyógynövények erejével élénkíti az immunrendszert, hogy a tél végi időszak ne a megfázásról, hanem a kikapcsolódásról szóljon. A készítmény szedése ajánlott: az ellenálló képesség növelésére a többnyire ősztől tavaszig előforduló hurutos időszakokban; a hűléses és más jellegű légúti betegségek (például influenza, megfázás, nátha, hörghurut) kiegészítő kezelésére, valamint az ilyen esetekben megnövekedett vitamin-, ásványi anyag- és nyomelem-szükséglet kielégítésére.

A **Béres Immun Herbal** ellenálóbbá teszi a szervezetünket, hogy a betegség többé ne legyen befolyásoló tényező. A tél végi influenzaszezon ugyanis nemcsak a betegségek ideje lehet, hanem a kirándulásoké, a mozgásé és a közös programoké is.

BIH1102PR

A **Béres Immun Herbal ®** gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény.
A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!

EVÉL&LEVÉL

Soha ne mondd, hogy soha…

Köszönöm *Rados Péter* szelíden csipkelődő glosszáját (*Élmény, EvÉlet,* február 13.), amellyel emlékeztet tévedésemre: valóban nem *Cserhalmi György,* hanem – a fájdalmasan korán elhunyt – *Csengey Dénes* foglalta le jelképesen a Magyar Televíziót 1989-ben. A tévesztés oka nyilván az lehet, hogy a kitűnő színész a magyar nemzet követeléseit olvasta akkor fel. A mellékelt fotón látható, amint egymás mellett állnak. A képet talán magam is egy fán csüngve, mindenesetre tömegben aszalódva készítettem… Köszönöm a pontosítást, amely mindannyiunkat emlékeztet arra: bánjunk óvatosan a „soha nem fogom elfelejteni” jellegű kifejezésekkel.

Fabiny Tamás

Két válasz – az ügy meglátásában egyetértve, de másfelől is megvilágítva

1. Szilas Attilának (*EvÉlet,* február 6.): Sajnálatos, hogy templomba járó tagjaink közül számosan egyházunk azonosságát közömbös külsőségekben látják, és nem a tanításban. De hitvallási irataink szerint a közömbös szertartási kérdésekben nem szabad változtatni akkor, ha a gyülekezetek abban a tanítás változtatását sejtik. Ezt már az új liturgia bevezetésekor is meg kellett volna gondolni és időt szánni a változás előkészítésére. Viszont a mai világ sürgős kérdéseire szükséges és lehetséges bibliai és reformátori alapon felelni reformátori hitű testvéreinkkel. (Református atyánkfiainak csak ott kísértésük minket lenyelni, ahol ők vannak többen.)

2. Laborczi Gézának (*EvÉlet,* február 6.): Az egyház valóban nem fegyház. De a teremtés rendjének fegyelmét nem oldhatjuk fel olcsó kegyelemben. *Luther* szerint a világot a törvénnyel kell kormányozni, nem a kegyelem evangéliumával. Vegyes, vályog- és (rosszul égetett) téglaalapozással nem lehet maradandót építeni. A régi pesti „felhőkarcoló”, az OTI-palota súlyát – és ezzel magasságát – csökkenteni kellett, mert bauxitbetonra épült. – Nem a kísértőn múlik a bűn, hanem a bűnre hajló bizonytalanságunkon. De az elesés ellen segít a korlát és a bot.

Szolgatárs-testvéri tisztelettel és szeretettel:

Dr. Zsigmondy Árpád *lelkész, levéltáros, nyugdíjas (Budapest)*

Én kíváncsi vagyok a vitára!

Tisztelt Szerkesztőség! Jelentem, biztos kivételként, én – igenis – kíváncsi vagyok a vitára, és kikérem magamnak, hogy *Glazewski Márta* tanár az én nevemben (no meg – esetleg – más olvasók nevében) a tárgyban idézett nyilatkozatot megtegye (*Az olvasók nem kíváncsiak vitákra, EvÉlet,* február 13.). Persze ha az a céljuk, hogy kizárjanak a lap olvasói közül az ilyen kirekesztő nyilatkozattal, jelentem, a legjobb úton vannak… A vita folytatását majd *Herényi Istvánnal* telefonon – magánemberként, egyénileg – intézem, mert hiszen „az olvasók nem szélsőséges nézetek vitáira kíváncsiak…” (Ezen utolsó mondatból azt is megtudhattuk, hogy a „nézeteknek” vannak „vitái”.)

Tisztelettel:

Németh Miklós *(Sopron)*

HIRDETÉS

Február 24-én, csütörtökön 18 órakor *dr. Csepregi Zoltán,* az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanára *Ébredési mozgalmak Magyarországról Finnországba és Finnországból Magyarországra* címmel tart előadást a Kalevala Baráti Kör finn kultúra napi rendezvényén, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium dísztermében (Budapest V., Sütő u. 1.). Az esten közreműködik a *Kalevala kórus Katonáné Malmos Edit* vezényletével. A belépés díjtalan, mindenkit szeretettel várunk!

HIRDETÉS

A fennállásának harmadik évtizedébe lépő Ökumenikus Tanulmányi Központ szeretettel arra kéri az ökumenikusan elkötelezetteket, hogy személyi jövedelemadójuk egy százalékát adományozzák tevékenységének támogatására, engedelmeskedve az apostol tanításának: *„…kölcsönös egyetértés legyen közöttetek (…), hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek a mi Urunk Jézus Krisztus Istenét és Atyját.”* (Róm 15,5–6)
Adószámunk: 18008223-1-43.

HIRDETÉS

A vakmisszió felhívása

Az Evangélikus Missziói Központ támogatásával végzi munkáját Orosházán a vakmisszió. Célja látássérült evangélikus testvéreink összefogása, táborok szervezése.

Várjuk mindazok jelentkezését, akik látássérültként élnek egy evangélikus gyülekezetben. Azokra is számítunk, akik ismernek ilyen embereket. Őket arra kérjük, hogy küldjék el a gyülekezeteikben levő látássérültek vagy vakok nevét, elérhetőségét a vakmisszio@lutheran.hu e-mail címre.

Ebben az esztendőben szeretnénk az *Evangélikus énekeskönyvet* is megjelentetni Braille-írással. Várjuk azok jelentkezését, akik szeretnének kapni ebből az énekeskönyvből – ingyenesen. (Az *Új ének* már megjelent!)

HIRDETÉS

Confessio fehéren-feketén címmel nyílik templomtárlata *Féner Tamásnak* a békásmegyeri evangélikus templomban február 20-án, az összegyülekezés napján. Féner Tamás e tárlata újabb kísérlet, mellyel a művész nemcsak önmagának, de a képeit szeretőknek is nyilvánvalóvá akarja tenni: szó és kép összetartozik. De valóban összetartozik? Ezt döntse el ki-ki maga; ez már a néző szabadsága.

A február 20-án délelőtt 10 órakor kezdődő istentiszteleten *Mártonffy Marcell* prédikál. 12 órától közös ebédre várjuk vendégeinket. A kiállítást 14 órakor *Verebélyi Kincső* etnográfus nyitja meg. Rendezte *Jerger Krisztina* művészettörténész. Közreműködik *Pétery Dóra* zongorán és *Varga Ferenc* hegedűn. A tárlat április 20-áig hétköznaponként délelőtt 9 óra és délután 4 óra között, valamint vasárnap délelőtt látogatható. Cím: 1038 Budapest, Mező utca 12.

HALÁLOZÁS

A feltámadás élő reménységében adjuk hírül, hogy *Taschner Ilona* Fébé-diakonissza, az Újpesti Evangélikus Egyházközség presbitere és gyülekezeti munkatársa, a Déli Evangélikus Egyházkerület hűségérmese hazatért Urához, Teremtőjéhez. Temetése február 24-én 9 órakor lesz az Újpest-Megyeri úti temetőben. *„Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászült minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre.”* (1Pt 1,3)

HIRDETÉSEK

Szeretettel hívjuk az érdeklődőket *Pege Kornélia* (hegedű) zeneakadémiai hallgató diplomakoncertjének főpróbájára a békásmegyeri evangélikus templomba (1038 Budapest, Mező utca 12.) február 26-án, szombaton délután 18 órára. Zongorán közreműködik: *Csipkai Éva.* A műsor: *J. S. Bach: Chaccone a d-moll partitúrából (BWV 1004); Brahms: D-dúr hegedűverseny.*

APRÓHIRDETÉS

Tatabánya belvárosában (a főiskolától öt percre) másfél szobás, felújított, első emeleti lakás megbízható *albérlőknek kiadó.* Érdeklődni a 20/824-2018 egyházi flottás telefonszámon lehet.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból február 20-ától február 27-éig

VASÁRNAP

6.00 / Tenkes Rádió (Siklós)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (on-line adás: www.tenkesradio.hu)
9.50 / m1
Kérdések a Bibliában
10.00 / Duna Tv
Református istentisztelet közvetítése felvételről Gödöllőről
10.04 / Kossuth rádió
Református istentisztelet közvetítése Budapestről, a mátyásföldi templomból
Igét hirdet: Bíró Ferenc lelkész
10.05 / m1
Református magazin
10.30 / m1
Evangélikus ifjúsági műsor
16.00 / Bartók rádió
Összkiadás. Liszt Ferenc orgonaművei, 1. rész

HÉTFŐ

10.00 / Torony Rádió (Békés)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (on-line adás: www.toronyradio.hu)
10.00 / Viasat History
Poncius Pilátus: az ember, aki megölte Jézust (angol dokumentumfilm, 2003)
14.00 / Európa Rádió (Miskolc)
Határtalan. Benne: az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.euradio.hu)
20.00 / PAX
Kerékpártúra egyháztörténeti utakon. Iskolatemplomok
20.40 / Duna Tv
Hol zsarnokság van… (magyar dokumentumfilm)
21.40 / m1
Fekete és kék (amerikai filmdráma, 1999) (86’)

KEDD

11.40 / TV2
Befejezetlen élet (amerikai–német filmdráma, 2005) (97’)
13.00 / PAX
Én vagyok az Ajtó
A Zákeus Médiacentrum evangélizációs műsora
14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő. Kőrösi Csoma Sándor, az utazó
14.55 / Duna Tv
Virágzó Magyarország
21.00 / Duna Tv
Kopaszkutya (magyar játékfilm, 1981) (96’)
22.10 / Bartók rádió
Hang-fogó. Benne: Bach–Liszt: a-moll prelúdium és fúga BWV. 543.
1.25 / TV2
Perlasca: Egy igaz ember története (magyar–olasz–francia film, 2002) (124’)

SZERDA

13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
14.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Felix Mendelssohn Bartholdy
Benne:
115. zsoltár
14.00 / Kossuth rádió
Arcvonások
Mauer Oszkár borász
14.30 / m1
Kémek a porfészekben (magyar dokumentumfilm, 2008)
16.34 / M. Katolikus Rádió
Testvéregyházaink életéből
Jelentések a protestáns világból
21.45 / m1
Elveszett múlt (olasz tévéfilm, 2009) (102’) 1. rész
22.15 / m2
Záróra

CSÜTÖRTÖK

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
11.15 / Kossuth rádió
A Hely (riportműsor)
12.45 / M. Katolikus Rádió
Gospelkrónika
14.30 / Duna Tv
Szelíd szálakon
A nemezelésről
17.15 / PAX
Invocatio Musicalis
Korál- és zsoltárfeldolgozások
21.00 / Bartók rádió
A bihari remete
200 éve halt meg Bessenyei György
21.10 / Duna Tv
Viva, Kuba! (kubai játékfilm, 2006) (80’)
23.25 / m1
Szélesvászon (filmes magazin)

PÉNTEK

8.00 / Duna Tv
„Harangok zúgnak bennem”
Egy óra Csoóri Sándorral
13.36 / Bartók rádió
XXIV. debreceni Bartók Béla nemzetközi kórusverseny 2010
A római Coro Musicanova énekel
14.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Felix Mendelssohn Bartholdy
Benne: Éliás – részletek
21.10 / Bartók rádió
Hang-fogó. Benne: Charpentier: Te Deum
21.15 / Duna Tv
Magánélet (francia–olasz játékfilm, 1961)
21.40 / m1
Feldobott kő (magyar film, 1968) (83’)
22.20 / m2
A művészetek hídja (francia film, 2004) (121’)

SZOMBAT

5.45 / m1
Hajnali gondolatok
6.50 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
12.05 / Duna Tv
Isten kezében
14.50 / m2
10. győri ütősfesztivál (zenés film)
15.45 / Duna Tv
Balatoni utazás
20/18.: Ó, mely sok hal…
16.30 / m1
Magyarország története
Az Árpád-kor utolsó évtizede
20.00 / Duna Tv
80 nap alatt a Föld körül (amerikai–angol játékfilm, 2004) (115’)
21.00 / m1
Az igazi tündérmese (amerikai–angol családi film, 1997) (94’)

VASÁRNAP

6.03 / M. Katolikus Rádió
Orgonamuzsika
7.15 / Mária Rádió
Ökumenikus lapszemle
9.00 / Lánchíd Rádió (Budapest)
Hitvilág. A történelmi egyházak magazinja
9.30 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló.
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
10.25 / m1
Evangélikus ifjúsági műsor
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
16.00 / Bartók rádió
Összkiadás. Liszt Ferenc összes orgonaműve
V/2. rész
21.10 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Scarlatti: Négyszólamú mise

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Jézus mondja: „Az én Atyám mindent átadott nekem.” Mt 11, 27 (Zsolt 103,19; Mt 20,1–16; 1Kor 9,24–27; Zsolt 60) Afelett érzett szorongás és bűntudat van bennem, hogy becsapom őt. Azt hiszem, hogy vallásos álarcom mögé elrejthetek mindent, és hazudhatom a vele való kölcsönös jó kapcsolatomat. Jézus megkap mindent; az isteni tudáson és bölcsességen, természetfeletti hatalmon túl a döntés jogkörét, a szeretet és a kegyelem hatalmát – és a keresztet. Belegondolok: már önmagában az is teher és iga, hogy a hozzá legközelebb állók megcsalják, elárulják őt. Mi okból? Bizalmatlanságból, személyes ambíciók miatt? Jézus arra biztat, adjam neki az önféltésemet, a bizalmamat, a terhemet, a megfáradásom poklát is. Arra kér, hogy én is adjak neki mindent. Nem kell félnem, mert nála megnyugvást találok.

Hétfő
Ki ítélne kárhozatra? A meghalt, sőt feltámadt Jézus Krisztus, aki az Isten jobbján van, és esedezik is értünk? Róm 8,34 (1Móz 8,21; Lk 19,1–10; Róm 9,6–13) Jézus szava szólal meg bennem, amely nem csak a megkövezésre váró bűnös asszonyhoz szólt. *„Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!”* A vádlók kezéből kifordul a kő. Mert egyetlen ember sincs, aki a saját bűntelensége révén jogot szerez az ítélkezésre. A Mester célja nem a büntetés kiszabása vagy végrehajtása, hanem azt magára vállalva esélyt teremt a bűntől való megszabadulásomra, hogy visszavezethessen az Istennel való közösségbe, ahol többé nem fenyeget semmilyen ítélet. Ezért szükséges, hogy benne higgyek, és teljes bizalommal mindennap őt kövessem. Esélyt kaptam őbenne. És nekem most életre szóló döntést kell hoznom. Mert tudom, hogyha őt követem, nem járok sötétségben.

Kedd
Hagyta, hogy a bűnösök közé sorolják, pedig sokak vétkét vállalta magára. Ézs 53,12 (Kol 1,13–14; Zsid 12,12–17; Róm 9,14–29) Jézus nem kardoskodott az igazáért. Kijelentést tett magáról, tetteivel Istenről adott jelet. Közben hagyta, hogy azok közé sorolják, akiket megmenteni akar. Megrendít engem, hogy az Isten sorsközösséget vállal velem. Hiszen ő nem érdemli a büntetést olyan bűnért, amelyet én követtem el. Ha megértem azt a szeretetet, amely őt mégis erre késztette, az Úr akarata célhoz jut bennem.

Szerda
Az asszony odaérve leborult Jézus előtt, és ezt mondta: „Uram, segíts rajtam!” Mt 15, 25 (Zsolt 118,21; Mt 10,40–42; Róm 9,30–10,4) Nehezen hajlik a térdem… Inkább szemtől szembe vagy a másik fölé helyezkedve akarok szólni. Így érzem jól magam. Ez ad tartást és önbizalmat. Egyszer csak az életem úgy alakul, hogy megtörik valami abból, ami biztonságot ad. Ezért a porban mászva, leborulva könyörgök az életemért vagy a szerettemért. A hit és a hűség próbája ez. Mustármagnyi kitartásomnak meglehet a következménye. Amikor Isten válaszol: *„Legyen úgy, amint kívánod!”* – bizonyosságot kapok!

Csütörtök
Ugye öt verebet adnak két fillérért: mégsem feledkezik meg közülük egyről sem az Isten. Lk 12,6 (Zsolt 36,7; 1Kor 3,/1–3/4–8; Róm 10,5–13) Fejemben kialakult egy kép a világról. Ennek alapján elveszettnek érzem magam. Gondolataim szorongássá álltak össze. Lehet, hogy el vagyok felejtve? Közönnyel veszik a létem rezdüléseit, ugyanúgy az örömeimet és a szomorúságomat? Belesüllyedek az érzésbe, nem érdekel senkit, hogy vagyok. Mindenki saját magával van elfoglalva. Jézus azonban tudatosítja bennem, hogy nem vagyok elfelejtve. Ő az, aki számon tart, és értékesnek lát. Nem vagyok puszta tereptárgy, hanem élő eszköz az ő kezében. Ez mindennél többet jelent számomra. E tudattól érdekessé válik minden reám bízott, értékessé minden találkozás.

Péntek
Figyelj beszédemre, Uram, vedd észre sóhajtozásomat! Figyelj hangos kiáltozásomra, mert hozzád imádkozom! Zsolt 5,2–3 (Jak 5,16b; Jn 2,13–22; Róm 10,14–21) Közvetlen szólítom meg az Istent! Imádságban fordulok hozzá: ez a legkevesebb és egyben a legtöbb is, amit tehetek. Nála találok biztonságot és védelmet. Ez megnyugtat és feltölt. Kimondott, kimondatlan szavaimmal is megtalálom őt, hangsúlyommal és teljes testemmel, lényemmel felé fordulok. A jelenlétének tudata oltalmat ad nekem.

Szombat
Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért. Mt 6,34 (Zsolt 23,4; 1Kor 1,26–31; Róm 11,1–10) Tervezgetem a napom vagy az életem. Mi hogyan lesz? Túl sok ismeretlen és bizonytalan rész van. Jézus biztat: vigyázzak csak arra napra, melyet éppen most élek. Mert abban van meg a létem minden valósága és igazsága, a tettek lehetősége, a bajok megoldása. Isten pontosan tudja, mire van szükségem. Keresnem kell az ő országát és igazságát, és mindent ráadásképpen megkapok.

■ Benkóczy Péter

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 211080